

THE ONLY HUNGARIAN SEMI-WEEKLY IN THE UNITED STATES

MAGYAR HIRLAP

HUNGARIAN NEWS

A PAPER IN THE HUNGARIAN TONGUE STANDING UNCOMPROMISINGLY FOR "AMERICA FIRST"

PUBLISHED EVERY TUESDAY AND FRIDAY

MEGJELENIK MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN

NO. 80. SZÁM. HETEDIK ÉV.

ÁRA ÖT CENT.

DETROIT, MICH. PÉNTEK, 1920 OKTÓBER 15.

LAPUNK MAI SZÁMA TIZ OLDALRA TERJED.

SEVENTH YEAR, NO. 80

"GYŐZELEM NÉLKÜLI" OROSZ-LENGYEL BÉKE

Október 12-én Rigában aláírták a lengyel-orosz-ukrán fegyverszünetet és előzetes békeszerződést. — "Nincs győzelem és nincs legyőzött" állapította meg a bolsevik miniszter.

A SZERZŐDÉS 18-ÁN ÉPÜLKOR LÉP ÉLETBE

Szerdán reggel a világ valamennyi kormánya hivatalos értesítést kapott Rigából, hogy az ottani lengyel-orosz-ukrán békekonferencia tárgyalásai eredményesen befejeződtek, amennyiben előző este, október 12-én este 7 óra 10 perckor a lengyel, orosz és ukrán kormányok megbízottai aláírták a fegyverszünetre vonatkozó előzetes szerződést, melyhez már csak az illető országok parlamentjeinek jóváhagyása szükséges, hogy törvényerőre emelkedjen.

Ez a hivatalos értesítés egyszerre véget vet mindama közönséges híreknek, melyek a bolsevik kormány összeomlásáról, orosz ellenforradalmáról, a veres hadsereg teljes összeomlásáról és megsemmisítő lengyel győzeleméről szóltak.

A nevezetes események tanúi voltak a szövetséges nagyhatalmak diplomatái, a világlapok tudósítói, összesen 200-an. Az előtt az épület előtt pedig, ahol a szerződést aláírták, nagy tömeg várakozott, s nagy lelkesedéssel nézték ki, amikor köztük vele, hogy az aktus megtörtént.

A békekonferencián ezúttal a szovjet kormány főmegbízottja, Joffe, elnököt, mintán úgy egyeztetek volt meg, hogy egyik nap Domoski, a lengyel főmegbízott, másnap pedig ő vezesse a tárgyalásokat, s most ő volt a soros. Joffe őrve nyitotta meg a tárgyalást és rövid megnyitó beszédében leszögezte azt a tényt, hogy nincs győző és legyőzött, mert ez "győzelem nélküli", békés megegyezés, kölcsönös engedelmesség után létesült béke, amelyet örömmel üdvözöl mind a három ország népe, mert a hosszú háború valamennyiüket kimerítette, s egyformán epednek a békéért mindannyian. — Magasztalólag emlékezett meg Domskiról, a lengyel békedelegáció fejeéről, akinek a békes ki-bontakozásra irányuló őszinte szándéka és igyekezete tette lehetővé a békekötést.

A békekötést legfontosabb közvetlen eredménye az, hogy a fegyverszünet csak október 12-án éjfélkor lép életbe, három példányban, orosz, lengyel és rutén (ukrán) nyelven állították ki. Amikor az ukrán delegációra került a szerződés felolvasásának a sora, derültséggel keletkezett a teremben, mert hiszen ukrán nyelven voltákppen nem is létezik, lévén a rutén az orosz nyelvnek esekély eltérése.

A békekötésnek legfontosabb közvetlen eredménye az, hogy a szovjet kormány most már csak Wrangel báró tábornokkal áll szemben, akinek a helyzete ilyen módon igen súlyosává vált.

Párisból érkező hírek szerint Wrangel báró nagy hadsereggel rendelkezik, legalább 300 ezer főnyi katonaság áll rendelkezésére, azonban az a sereg olyan rosszul van felszerelve, hogy harcra képtelennek nem tekinthető. — A katonák legnagyobb része mezítel, és jórészen meztelenül van, úgy, ha a tél folyamán esetleg csakugyan Moszkva felé kellene maszolni, ez magában véve katasztrófát jelentene az ellenforradalmi kormányra. Azt hiszik, hogy a bolsevik kormány ki fog egyezni Wrangel tábornokkal, hogy végre lélegzethez juthasson.

A majom által megharapott görög király állapota nagyon válságos

Athénből jelentik: Sándor király állapota igen súlyos. A királyt a minap kedvence majma megharapta, s ebből agylátszik vérmérgezés keletkezett.

A majom összekap egy kis kutyával, s a kutyasívására a király szét akarta a két állatot választani, miközben a majom a kezébe harapott. A királynak rendkívül magas láza van, úgy hogy ilyenkor delirál. Görög politikai körökben nagy izgalommal tárgyalják azokat a várható bizonytalanságokat, amik a királyi trón esztelges hírtelen megüréséhez folytán mulhatatlannal bekövetkeznek.

ÓRIÁSI BOTRÁNYOK A VISZKI KÖRŰL

Chicagoiban lelepleztek egy viszki csempészetet foglalkozó bandát, amely megvesztegetett szövetségi hatósági közegek segítségével százezreket keresett.

A KORONATANU FÉLELMÉBEN MEGŐRÜLT

Chicagoiból jelentik: — A szövetségi hatóságok újabb viszki csempésző üzemekről rántották le a leplet, aminek következtében országra szóló botrány perindult meg, amelynek főszereplői megvesztegetett politikusok és hatósági közegek.

Az italtalmi törvények végrehajtását ellenőrző szövetségi hatósági közegek ugyanis lefűlelték egy H. A. Sadler nevű szalonost, aki New Yorki tőzsdéigénykötő, sőt annyira megijedt, hogy törvélmegvallást tett, s a valóságban utána kiállott igazalmak következtében eszt vesztette, úgy hogy be kellett egy elmeorvogyintézetbe szállítani.

Sanders vallomása nyomán a hatósági közegek bizonyítékokat szereztek be, amelyek a boldogtalan sorsu ember vallomását megerősítik. Így elégséges adat áll a rendelkezésükre, amikkel be tudják bizonyítani, hogy Chicagoiban egy nagy viszki csempésző üzem kezében összpontosult jórésben az egész ország tiltott viszkikereskedelme, úgy hogy ez a közkereseti társaság százezreket, sőt milliókra rugó hasznokat vágtat az utóbbi hónapok alatt zsebre, noha a kereskedés temedéki kiadással is járt. Több mint kétszáz ezer dollárt fordítottak ugyanis hatósági közegek és politikusok megvesztegetésére. Így jutottak például hamisított utalványozás alapján a közelmultban több ezer láda legjobb minőségű banded viszkihez a kentuckyi szövetségi áruházból. Egy volt politikus, aki a chieagoi pénzügyi kirendeltségnél kapott volt kinevezést, mint helyettes marshall, 45,000 dollárral vesztegette meg. A legkisebb összeg, amit egy szövetségi hivatalnoknak adtak, 5000 dollár volt, de volt olyan is, aki tízszer annyit kapott.

A szövetségi Grand Jury e hét folyamán legalább hsz embert fog vád alá helyezni, mint hivatalos körökben mondják.

MENNYI KÁVÉT ISZNAK AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN

Az 1920 június 30-án végződött évben sokkal több kávét fogyasztott az Egyesült Államok népe, mint bármelyik előző esztendőben. Az összes kávéfogyasztás 1,358,000,000 font volt, ami azt jelenti, hogy átlagosan Amerika minden egyes lakója 127 font kávét ivott meg egy év alatt. 399,000,000 fonttal több kávét fogyaszt az elmúlt évben, mint az előbbi 12 hónapban.

SZERVEZKEDNEK MÁR A POLGÁRTÁRSNOK

A michigani nőnemű szavazópolgárok nem mennek be hübelebálás módjára az ideai választási küzdelembe, hanem hozzálatnak az alapos szervezkedéshez, az erejük összehúzásához.

NEM FUTNAK HIVATALOK UTÁN

Saginawból jelentik: A michigani női klubok szövetségének konvenciója kezd este nyílt meg itt, mintegy 600 delegátus részvételével. A delegátusok közt számos férfi is van, akik a nők egyenjogúsítása ügyének lelkes bajnokai voltak mindig, s ilyen formán részolgnak a polgártársnoki bizalmára.

A konvenció tárgyalásait a nők szövetségének elnöke, Mrs. Burritt Hamilton vezeti. A rendkívül energikus és ügyes asszony gyújtó beszéddel nyitotta meg a gyűlést, s figyelmeztette a nőket, hogy ne siessenek nagyon az új alkotmány módosítás által biztosított jogok igénybevételével, addig amíg tökéletesen nem tájékozódunk a politikai viszonyok felől, s amíg kellőképp megismerve nem ismerjük a jogok értelmét.

A legnagyobb hatást azonban Charles Zuehlín egyetemi tanár kellette, aki figyelmeztette a polgártársnoki, hogy nem érdemes a jelen választási küzdelemben menniük egyszerűen azért, mert egyik nagy párt sem mltó arra, hogy támogassák. Mindkét pártnak a programja voltaképpen csak a Nemzeti Ligája körül forog, s a választások elmulasztásával rögtön megszűnik ez a probléma is, az emberek el fogják felejteti, s csak a nagy semmi marad meg a két programból.

Szerinte a legfontosabb feladata a nőknek az, hogy az ország törvényhozásában lényeges változás idézzenek elő. Ma az a helyzet, ugymond, hogy a kongresszusban van vagy 35 nagy kajibőrű férfi, s van negyyszáz nulla, abszolút nímánd. A nőkön áll, hogy új pártok keletkezzenek, a törvényhozásokba friss, egészséges szellem hatoljon. A mostani két párt legnagyobb hibája, hogy egyiket sem lehet kifejezetten liberálisnak vagy konzervatívának tekinteni; mert mindkettőt egyenlő mértékben a két irányt.

"Legyenek titokzatosak, ravaszak és zárkózottak, hölgyeim, — intette őket — mutassák meg, hogy önk ravaszabbak, mint a politikusok, s hagyják a vén rókákat találgatni a szándékaikat illetőleg. Csak így fogják tudni megírni a tekintélyüket és befolyásukat. Ne felejtsek el, hogy abban a perében, amikor beolvadnak a mostani pártokba, önk egyszerű eszközeivé s játékszeréivé válnak a szellemileg önk-nél mélyen alatt álló tuatpolitikusoknak."

VASUTI FELSZERELÉSEK KIVITELE

Az egész világ vasutait az Egyesült Államokhoz fordulnak újabb anyagért, hogy a háború által megviselt vasuti felszereléseiket kijavíthassák. Az elmúlt évben 150 millió dollár értékű vasuti felszerelést szállítottak Amerikából külföldre, míg 1918-ban 80 millió dollár volt az ilyen kivitel, a háború előtti évtől pedig csak 25 millió dollár értékű vasuti felszerelést szállítottak külföldre.

A "kis ántánt" nemcsak végérvényesen megalakult, de már terjeszkedik is.

Washingtonból jelentik: Az immár végérvényesen megalakult "Kis Ántánt", a mi Románia, Jugoszlávia és Csehszlovákia véd- és dacszövetségéből áll, már is erősen dolgozik azon, hogy a hatalmát s befolyását, új szövetségesek bekapcsolása révén, növelje. Görögország már annyira, mintha be is állt volna a szövetségbe; nagyon valószínű, hogy Lengyelországot is sikerül csatlakozásra bírniük. Bulgáriával is folytak a tárgyalások, mintán a románok és bolgárok, valamint a bulgárok és görögök közötti ellentét korántsem oly éles többé, hogy a szövetségbe való lépésnek lehetőségét az kizárná. Az új hatalmi alakulatnak célja az, hogy függetlenítse magát a nagy ántánt diktatúrájától és utjánan szerzett területeit hathatósan megvédje, mintán a Nemzetek Ligája igen beteg és erőtlén intézménynek bizonyult.

Párisi hírek szerint a kis ántánt majdnem olyan szoros államszövetség lesz, mint a régi osztrák-magyar monarchia volt, amennyiben közös hadseregük és diplomáciájuk lesz.

FRANCIAORSZÁG PÉNZÜGYI VÁLSÁGA

A háború előtt "dusgazdagnak", most pedig a "világ legnagyobb katonai hatalmasságának" tartott Franciaország megdőbötten ingatag pénzügyi alapon áll.

A FRANCIA ÁLLAM FÜLIG EL VAN ADÓSODVA

Franciaország pénzügyi krízise már a világháború előtt is a publicisztika közhelyei közé tartozott — állapítja meg egy kiváló magyar nemzetgazdász. A militarizmus, a bürokrácia, a gyarmati politika óriási pénzállományokat követelt az államtól. Demokratikus adóreform mellett még ezeket a nagy terheket is könnyen viselhette volna az állam, de az adózás igazságosságát célzó minden kezdeményezés megüszölt a polgárság és kispolgárság konok önzésén; előttük Cail-liardnak, a demokratikus adóreform szöszölőjének a neve éppen olyan gyűlölt, mint akár a Leniné.

Franciaország óriási gazdasága már a háború előtt is csak legenda volt. Franciaország ma az egész világnak adósa. 1919-ben 147 1/2 milliárd frankra szökkeltek a francia államadósság. 30 1/2 milliárd ebből a külföldi tartozás. Még Japánnak is adósa Franciaország; kamatokban 9 millió frank adót fizet éventeként a japánoknak. Angliáról és az Egyesült Államokról nem is szólva, Spanyolországának 656, Svédországnak 768, Norvégiának 865, Argentínának 550, Svájcnak 178 millió frankkal tartozik a francia állam. Külföldi kamatterhe 1919-ben 1 1/2 milliárd frankot tett ki. 1914-től 1919-ig 180 milliárd frankot költött Franciaország. (Folytatás a 6-ik oldalon)

AZ ANGOLOK BIZTOSÍTJÁK MÁR A REPÜLŐKET IS

A Lloyd társaság, mely a legnagyobb angol biztosító társaság, új osztályt létesített. Az új osztály biztosítja a repülőgépek piében pedig csak 25 millió dollár értékű repülőgépek, sőt magát a repülőgépet is.

ELEVENEN ELTEMETTE A KIS GYERMEKEIT

Egy michigani fiatal farmer, a felett való neki busultságában, hogy a természet rosszul ütött ki, két apró gyermekét megölte. — Azt hiszik, hogy örült.

AZ ASSZONY GYERMEK-ÁGYBAN FEKSZIK

Lansingből jelentik: — Edm. Roop, 29 éves okemosi farmer elsőfoku gyilkossággal terheltlen került az itteni bíróság elé. Az a vád ellene, hogy két apró gyermekét, a 3 éves kis Dorothyt és a 2 éves Berniet megölte. Roop nem tagadja tettét, sőt a legnagyobb hidegvérrel és részletességgel adja elő borzasztó eslekedetének történetét, a mely a következő:

Roop nagyon elbusult azon, hogy a kis farmján nem tud boldogulni, s már másodízben így rossz a termés, hogy a télen nagy nyomorúság elé nézett volna. Megakart tehát a két kislánytól szabadulni, mert, azt mondja, így legalább azok eltartása és felnevelése nem okozott volna neki gondokat. Már régóta spekulált azon, hogy mikép tegye el a gyerekeket láb alól, míg végre, a mikor a felesége ismét gyermekágyba esett, elérkezettnek látta az időt, hogy a sötét tervét megvalósítsa. A minap este felkeltette fiatal feleségét, átadta neki a mintegy száz dollárra rugó készpénzt, s azt mondta neki, hogy elvizi a két gyereket még az este magával a szüleikhez, ahol jobb dolguk lesz. Az asszony elnevezése dőre felháza az alkügyereket, kivitte őket a közeli patakhoz, s ott a városban előző nap vásárolt kloroformmal elkábította őket. Aztán hozzálatott egy nagy gödör ásásához, a patak szikkadt szélén. Amikor a gödör elkészült, a nagyobbik lányka magához tért, s apjához gyereszorgott. Ez ember erre a gyereket beledugta a gödörbe, mellé tette a másik apróságot, s aztán sietett betemetni őket. Ahhoz, ugymond, nem volt szive, hogy a kiesiket megfojtja, miután úgy egy se kinlölhattak sokáig.

Munkája végtével kőszámi indult, cél nélkül, s reggelre bevetődött Mason városkiba, amely mintegy 10 mérföldnyire van Okemosától. Itt egyenesen a sheriff házához, akivel az ajtóban találkozott. A sheriff barátságosan fogadta, s tréfásan így szólta: "No, mivel szolgálhatok, barátom? Vagy tán van valami a lelkeden?" — Van bizony, felelt Roop, de még hozzá milyen teher. Gyilkos vagyok. A saját gyermekeim gyilkosa." A sheriff azt hitte, hogy ember tréfál; de az oly határozottsággal ismételte az állítást, s mindjárt meg is mondotta, hogy a gyerekek hol vannak elásva, hogy a sheriff kénytelen volt utána nézni a dolognak. Elment a patakhoz emberrel, az adott helyen meglelték a kis hullákat.

A hatóság emberei azt hiszik, hogy Roop örült, bár ő állhatatosan azt erősíté, hogy ép elmélet eslekedett, s rémes tettét alapos megfontolás után hajította végre.

AZ AMERIKAI MEZŐGAZDASÁG ÉRTÉKE

Egyesült Államok földművelése, a földbirtokok és a gazdasági felszerelések értékét számítva, 80 ezer millió dollár töké befektetésnek felel meg. A múlt év termelésének értéke 25 ezer millió dollár volt. Szóval az amerikai földművelés minden három évben termel annyit, mint a meny nyi értéket képvisel.

Nem kevesebb mint ötven nem több mint kilencven esztendői fejjázbüntetés

Mt. Clemensből jelentik: — Blake kerületi törvényszéki bírósokatlannal szigorú ítéletet hozott itt Edward Mauk betörő és gyilkos bünygyében, amelynek tárgyalása egy hétig tartott s most fejeződött be. Maukot betörésközben tetten érte a ház gazdája, Wiener detroitit gabonakereskedő, aki ott szokott nyaralni, mire Mauk a kereskedőt agyonlőtte. A bírósok elűkített veredkije alapján a vádlottat a michigani állami fejjázbán kitöltendő nem kevesebb mint 50 és nem több mint 90 évi börtönbüntetésre ítélte.

FIATAL SZIVÜ TUDÓS FRANCIA ÖREG URAK

A francia nemzet legnagyobb írója, a 76 éves Anatole, múlt év egy fiatal színésznőt. — A világhírű francia csillagász, a 78 éves Flammarion, egy idősebb tudósiskaszonyt.

FRANCEOT SZÜLŐVÁROSA NAGY ÜNNEPLÉSSEN RÉSZESITETTE

Párisból jelentik: A legnagyobb politikai szenációk sem adnak annyi szöszökre okot, mint Franciaország két hírneves — de már meglehetősen elagott — fiának házassága. Anatole France, Franciaország, sőt az egész világ legnagyobb kultúrázó filozófusa, házasságának híre nem éri váratlanul a francia publikumot, mert a meglepetés akkor már tulesett, amikor a nagy költő, aki életének 76-ik évét tapossa, hírül adta a szép-séges Emma La Prevotte kisasszonnyal történt eljegyzését. — Ez pár hét előtt történt, s most már meg volt az esküvő is. A pár az esküvő után a válegény szülőhelyére, Toursra utazott, a hol a lakosság kitörő örömmel fogadta s hírneves fiát nagy óvációban részesítette.

Anatole France-nak, a Pinguinek szigete, a Thais stb. írójának, polgári neve Jaques Thibault.

A szenációt fokozta, hogy ez a házasság egy napon történt Camille Flammarionnak, a világhírű csillagásznak esküvőjével. Az öreg Flammarion, a ki minap töltötte be életének 78-ik évét, régi barátját, Miss Gabrielle Renaudot vette nőül. A tudós kisasszony sokáig titkára volt, később munkatársa lett az öreg urnak, akivel együtt írták az utóbbi időkben a legnagyobb népszerűsége szert tett csillagászati műveket. A kisasszony korát nem jegyzi fel a párisi krónika.

AMERIKÁBA KÖLTÖZKÖDIK A ZEPPELIN GYÁR

Párisból jelentik, hogy drótnélküli táviróval kapott értesülések szerint a Zeppelin gyár át szándékozik tenni telepet az Egyesült Államokba. A békeszerződés értelmében a repülőgépek és léghajók gyártása annyira szigorítva van, hogy a Zeppelin gyár kénytelen volt valóságos a minimumra redukálni működését. A terv szerint az egész gyártelepet átvinnék az Egyesült Államokba és ott az eddigigélő feltételek léghajókat építenének, melyek teljesen alkalmasak az Atlanti ocean kereszttulrepülésére.

A DRÁGASÁG MULÁSA BANTJA A GAZDÁKAT

A nagygazdák Washingtonban tiltakozó gyűlésre jöttek össze, mert a gazdasági cikkek árát nem tudják fenntartani. — Olcsóbb kölcsönöket követelnek, hogy az áreséseket megakadályozhassák.

SZTRÁJKKAL FENYEGETŐZNEK A FARMEREK

Washingtonból jelentik: Hosszú idő óta most, történik meg először, hogy a eukor, dohánygyapot, gabonatermeléssel és állattenyésztéssel foglalkozó földbirtokosok összefognak, mert egymás érdekeivel azonosítva érzik magukat.

Ezek a farmerek azt állítják, hogy a jelenlegi árhanytalás és az áruk leszorítására irányuló igyekezet az ók ékszítettségüket veszélyezteti, mert ök csak úgy képesek rezulálni a jelenlegi magas munkabérek mellett, ha a termények ára legalább olyan magas marad, mint eddig volt.

A gazdák a farmerek országos szövetségének épületében tartották kedden és szerdán gyűléseiket, amely igen viharos lefolyású volt. A gazdaközönség elégyűléseinek leghangosabbán Ellison Smith south carolinai szenátor és illtvetvényes adott kifejezést, amikor zúgó tapsok között azt menyőörögte, hogy a mennyiben a farmerek nem kapnak a kormány bankjaitól olcsó kölcsönt, hogy az árukat fenntarthatassák, úgy a termelők kénytelenek lesznek sztrájkba lépni.

A szenátor merész kijelentésére az egyik gazdasági szervezettitkára, Mr. Benjamin Marh, ugyancsak paprikás választ adott. "Nagyon meg vagyok lepve — ugymond — hogy az Egyesült Államok egyik szenátorának szájából hallok ilyen kijelentéseket. A szenátor ur közeledező pánikról és farmersztrájkról beszél, holott mindenki tudja, hogy az egyik öp oly lehetlenség mint a másik, s éppen a szenátor ur tudja jobban, mennyire helytelen beszéd az ilyen, mert nemrégiben szavazta a is meg azt a törvényt, a mely büntetésnek minősíti az ipari munkások részéről kezdeményezett sztrájkot. An ellene vagyok annak, hogy akárminféle sztrájkot is bünténynek lehessen minősíteni: de tudjuk jól, hogy az ország farmerei sohasem fogják a termelést egyszerűen beszüntetni. Mi az idejévelünkkel, melynek voltaképpen a drágaság esőkentésére irányuló akciók elleni tiltakozás a célja, csak azt érjük el, hogy a munkásság elköszeredését fokozzuk, amikor három dolláros buzáról és 40 centesre gapottról álmodozunk. — Mennyivel vagyunk mi jobbak, mint az acélmágnások, akik tegyük fel, hogy a mi példánkat utánozva összejönnek, hogy az acél tonnájának árát 160 dollárra állapítsák meg, aztán, hogy ennek a megállapodásnak érvényt szerezzenek, a kormánytól azt követelnék, adjon nekik előeső kölcsönöket, hogy a termelt acélt visszatárhassák, amíg a piac az ó árukat meg nem üzeti. Mit szólna a világ ehhez a hariscoláshoz, s mit fog szólni a mi mostani akciónkhoz?"

MAGYAR HIRLAP

ISSUED EVERY TUESDAY AND FRIDAY

Address — C/o: 2227 West Jefferson Avenue, Detroit, Mich.

Publisher { **Föder Antal** Editor { **Szerkesztő Márk Béla**

RATES OF SUBSCRIPTION — ELŐFIZETÉSI ÁR:

\$2.00 per year — egy évre. Canada: \$4.00 a year — egy évre.
\$1.50 a half year — félévre. \$2.00 a half year — félévre.

Entered as second class mail matter at the Post Office of Detroit, Mich.

Amerikai "Palik" kerestetnek

"Amerikai Testvéreink! Tegyetek valamit a hősökért" — kiált hozzánk a tengerentúlról egy hamisítatlan turáni magyar ur. Dr. Szentiványi doktor hívja az a nagylelkű férfit, akinek a szíve annyira megesett az "életüket csonkán, bémán, betegten gettő vitéz magyar katonák százezreinek" állapotán, hogy szíves készséggel vállalkozik érdeklődni egy kis érvágásra, amit a hazán nevében a mi édes dollárköltő duzzadó zsebeinkben bátorokunk végrehajtanak.

Végül ez a doktor ur a fent idézett megszólítással kezdődő körlevelekkel és gyűjtőlevelekkel árasztja el az amerikai magyarságot, minthát pontos amerikai címekkel, ugyilátszik, jól el van látva.

A dollárok minden bizonynyal jó helyen lesznek. Erre néve elég garancia a gyűjtést irányító doktor ur turáni hangzása nevé, — miután azt a keresztény magyar erkölcsökre oly féltő gondallal vizsgáló Ébredő magyarok bizonyára nem tűrnék el, hogy valaki a hitfelekezethez való tartozandóságát sejtető nevét ilyen mokányos gentry-névvél cserélje fel, minő a Szentiványi. Ez az ur előlomben sem holmi nimand, léven ő nem kisebb ember, mint az "Országos Rokkantságot" élnöke.

Ilyen párt letézéséről eddig nem is tudunk; ami nem csoda, miután a kurzus annyit új pártot szült, hogy a budapesti lapok helyszűke miatt nem foglalkozhatnak valamennyivel. Tudjuk ugyan, hogy ezek a pártok a megszületésük perctől kezdve mind bémán, rokkantak és mondhatni, halvaszülettek; azonban kissé meglep, hogy akad végre egy párt, amely magát nyíltan Rokkantságot nevezi. Nem rokkantak pártja, hanem rokkant, másszóval megrokkant párt.

Rokkantság pártjából sok van, olyanokból tudunk, amelyeknek politikai, gazdasági és faj programja rokkantság teremtésére és tenyészítésére irányul. Az e pártokhoz tartozó hazafiak katonaruhát viselnek; de ezek csak szellemileg rokkantak.

Az "Országos Rokkantságot" azonban nem tévesztendő össze a többi rokkantsággal. Ennek nem politika, fajnemesség és fajirtás a célja, hanem egészen más. Igen praktikus egy cél: dollár. Szép zöldhasú dollárocskák, amiket belőnünk "magyar testvérekből" kíván kivásálni. Talán a rokkantság vitézek százezreinek, a bémánok, betegneknek és fájdalmas szívű hadiözvegyeknek felségítésére? Nem, kérem. Hanem a Rokkantság Hősök Könyvesháza céljaira. A rokkant hősöknek, a bémánok, betegneknek és hadiözvegyeknek ugyanis csupán könyvekre van szükségük. De nem a bármilyen könyvekre ám, amelyeket mi innen is kiülthetnénk tonnaszámba. Hanem csakis olyan könyvekre, amiket a Rokkantság Hősök könyvesháza gyűjtő címszó alatt az "Országos Rokkantságot" ad ki — a mi dollárjainkon.

Nagyon szép, jó, egészséges, tápláló könyvek lesznek ezek, arra mérget vehetünk. A körlevélhez és gyűjtőlevelekhez a rokkantságon elnökölő doktor ur nem mellékelte mutatványszámot, csak arról biztosít bennünket, hogy "az eszme szép és nemes", meg hogy a rokkantak ingyen fogják e kiadványokat megkapni. Ez a nagylelkű kijelentés nekünk elég. Vannak hát, lám, abban a züllöttnek tetsző magyar társadalomban is igaz emberek, akiknek a szíve megesis a rokkantak, hadiözvegyek, bémán és betegk sirmas állapotján, s hajlandók a mi dollárjainkon könyveket nyomtatni s azt nekik teljesen ingyen oda ajándékozni!

A doktor ur azt mondja, hogy ezek a könyvek "tanfőhátasak" lesznek. Nagyobb nyomatek kedvéért pedig idézi nem kisebb

férfiak, mint Apponyi gróf és József főherceg véleményét. "József apánk" (az ébredő magyarok király jelöltje, aki oly snájdíjjal kaszálhatta volt le hátulról a bitang magyar bakákat, akik a monarchia nagyhatalmi állása kedvéért nem akarták magukat az ellenség által felkoncoltatni) a saját fenséges keze aláírásával pecsételi meg azt a magas véleményét, hogy

"minden hazafiasan gondolkodó magyarnak érdekében áll, hogy támogassa a Rokkantság Hősök Könyvesházát, mely azt a célt szolgálja, hogy rokkant testvéreinket visszavezesse az erkölcsi alapon álló nemzeti táborkba."

Szóval, amerikai magyaron, vedd tudomásul, hogy ha te azt akarod, hogy József apánk téged "hazafiasan gondolkodó magyarnak" tekintsen, akkor szaladj a legközelebbi bankháza, s küldj bémán Szentiványi doktor urnak annyi dollárt, amennyi hazafias, szivvel és érszenyedől kitellik, hogy a doktor ur azon a pénzen rokkant testvéreid visszavezethesse abba az erkölcsi alapon álló nemzeti táborkba, amelynek József főherceg ő csász. királyi Fensége, Horthy ur ő Főméltósága, Friedrich István ur ő Nagyméltósága, báró Prónay őrnagy ő Méltósága, Budapesti László ő Nagysága, és Héjjas István ur ő Tekintetessége a legmesszebbre világitó fénysugara. Biztosítlak, hogy ez nemcsak a hazának, de Szentiványi doktor urnak is igen jól fog esni. És hogy sem a haza, sem a doktor ur hátátlan nem lesz irántad, annak záloga a doktor ur ígérete, hogy a "gyűjtőlevelet az amerikai magyarság ajándékozásának jeléül be fogja kötetni, s emlékgyanánt letétbe helyezni" — valószínűleg a nemzeti múzeumba, a késő nemzedékek okulására. Nem is kell valami nagyon megerőltetned magadat, mert a rokkant testvéreid "a nemzeti erkölcsök alapján álló nemzeti táborkba" vezetői hivattott könyveskékből egy egész "150 rokkant katonára részére elégséges" sorozat potom száz dollár, — fejenként csekély másfél dollár. Nem a te fejedet számítva, (azzal a doktor ur nem számol) hanem a rokkant katonákat. Ez pedig igazán neveléses cselekedés. Egy szegény rokkant fejének a telétomésért valóban potomság másfél dollárt számítani. Nem hiába mondja a doktor ur, hogy "ti jó módban éltek, nektek egy-két dollár nem nagy összeg, nekünk ellenben hatalmas támasz" — süssünk és támasszuk a doktor urat, hogy töhmesse a bémán rokkantak, stb. úrsz nyomrát, illetve fejté szintiszta hazafias, József főherceg, Horthy Miklós és a többi nemzetmegváltó nagy magyar által kifogástalannak mi-

nyesített szellemi táplálékkal. Tanítsuk meg mi, a dollárjainkon nyomtatandó könyvekkel azokat a nyomorult bémánok, hadiövkantakat, hadiözvegyeket és a magyar állam egyéb ily nyűgjeit, hogy mint kell beilleszkedniök a "nemzeti erkölcsök alapján álló" új magyar társadalomba — hogy viseljük a nyomorúságukat némán, keresztényi türellemmel és megadással, kerüljük a lelketlen izgatásokat, akik a szívet akarják megmetélni, s a nagy hazafiak önzetlenségébe és becsületességébe vetett hitet megingatni; s foglalják minden nap imáikba földi gondviselőik és hazájuk megmentőinek, Horthy, Friedrichnek, Héjjasnak szent nevet.

Csak egy a bökkenő. Hát a dollárjaink nem is a Rokkantság Hősök Könyvesháza, hanem Szentiványi doktor ur privát szükségleteire kellene? Na, ilyen aljas gyanút mégsem illik táplálnunk. Hisz a "keresztény erkölcsök jegyében megújodott magyar társadalom" kiküszöbölte a

szélhámosokat, a hazafiaságból ületeket csináló ügyes Kóbitak. Egy Szentiványi csak nem fogja a fényes történelmi nevét azzal beszennyezni, hogy egyszerűen zsebre vágja a dollárjainkat anélkül, hogy megvásárolná vele azt a szert, amivel a rokkant hősök lelkét kellene megmérgezni, ne hogy a "megbízhatatlan elemek" táborát szaporítsák!

Eros ugyan a gyanunk, hogy az Országos Rokkantságot, a Rokkantság Hősök Könyvtára, meg az Amerikai Kurir csak a doktor ur üzleti álneve; — azonban meg vagyunk róla győződve, hogy ez az előkelő nevű ur van olyan becsületes ember, mint akár Horthy, akár Friedrich. És ha ő mégis zsebre találná vágni azoknak a bolond amerikai magyarnak a dollárjait, akik hajlandók a tömeges rokkant-mérgezés szenális tervét finanszírozni, bizonyára azért teszi, mert mint kurzusos lovagnak teljes jogú tagadni meri, az menjen pusztával a magyar kir. sóhivataltba.

AMERIKAI MAGYAR SAJTÓ

— ÉRDEKES SZEMELVÉNYEK AMERIKAI MAGYAR LAPVÉLEMÉNYEKBŐL —

A DELAWAREI DERES

— Szabadság —

A modern ember szinte-kétségbeesetten igyekszik szabadulni mind attól, ami régi, ami a múlt. Korunkban egyike a legjellegzetesebb momentumoknak a hisztorikus előretérés. Nyílt kérdés, hogy előrevitte-e ez a törekvés az emberiséget, vagy sem? Különöségekben mindenestre igen.

Ez a modern sietés, és a hisztorikus történet természetesen Amerikában is megvan. Ugyeltek azonban, vannak az Egyesült Államoknak pontjai, ahol ennek a fejlődésnek nem akarunk, vagy nem tudunk hódolni. Itt van elő példának Delaware állam.

Delaware államban még mindig használatban van a büntetői eszközök legbarábarabja, a legközépkoribb eszköz, a deres. Ez a deres, formailag nem teljesen azonos a régi magyar deresrel, csak lényegileg. A delawarei deres négyeszetesre faragott faoszlop, amelyhez a bűnös, magára kifeszített karral, hozzáláncolják.

Delaware államban a deres a tizenhetedik század óta van dívatban. Minden itélőbíró alkalmazza. Tíz, husz, harminc korlátszerű szokták a bírák a bűnösököt itélni — rendszeren a bűntön büntetés mellett alkalmazza.

A deres ellen és mellett az államban állandóan nagy viták folynak. Vannak jogászok, akik felháborodva szólnak arról, hogy egy civilizált államban, a huszadik században még ilyen barbár fenyítő eszközt alkalmaznak, amely csak lealacsonyítja az ember méltóságát, amely csak arra jó, hogy a bűnöst megalázza, a porba sújtja, de segíteni rajta igazán nem tud, mert a bűnösön csakis jószándékkal, hogyes

szóval, vallással lehet segíteni. Vannak azután épen olyan előkelő jogászok, akik nagyon meg vannak a deresrel elégedve, a kik azon a véleményen vannak, hogy csakis ilyen drasztikus eszközzel lehet a bűnösökre hatni. Ezek statisztikai adatokra hivatkoznak. Ezek az adatok azt igazolják, hogy az államban meglehetősen ritka a bűnesetek száma, összehasonlítva a többi állammal.

Hogy tulajdonképpen melyik pártnak van igaza, azt nem lehet megállapítani. Tény az, hogy amint a jogászok véleménye eltér ebben a kérdésben, úgy tér el általában a laikusok véleménye is.

Az emberek Delawareban teljesen tisztában vannak azzal, hogy a deres nagyon megalázó, nagyon becsületvesztő fenyítő eszköz, tisztában vannak vele, hogy az emberekkel nem annyira az ítések sújtása sérti, mint inkább csak az, hogy egyáltalán megverik őket, a börtön udvarán emek a büntetésnek bárki, aki Delaware állam lakosa, tanúja lehet.

Az emberek valami perverz, hisztorikus álomban figyelik a deresét. Mintegy delejes büvöletben tekintenek a deresre, amelyet, mint emberek, gyűlönek megvetnek — és mégsem szavaznak arra, hogy eltöröltsék a használatát.

A középkerület itt maradt fenyegető felkiáltójele a négyeszetes faoszlop, intőjele a legmodernebb embernek, hogy mi volt az ember régen, kísérteties emlékek, borzalmas távoli visszhang, amelyre a modern ember idegessebben figyel, mint a legidegessebb ló a jászai kúrtre, jobban irtózik tőle az ember, mint a kigyótól a ló és mégsem tűnteti el, a modern kor mohó sietésével nem tudja ott hagyni a

A PÉNZKÜLDÉS BIZTOS UTJA

Az otthonlevőknek pénzre van szükségük, amint azt a hazulról érkező levelekben írják. A magyar pénz most nagyon alacsony. Akár kis összeget küld családjának, akár nagyobb összeget ó-hazai bankba. MOST küldjön, amíg oly alacsony a korona.

A családtagok kihozatala ügyében megváltozott a helyzet. Akár önnek van szüksége hajójegyre, akár hozzátartozóit akarja kihozni, forduljon felvilágosításért és az iratok elkészítése ügyében KISS EMIL bankárhoz.

KISS EMIL

BANKAR
133 SECOND AVENUE,
NEW YORK, N. Y.

MEGTAKARITOTT PÉNZE UTÁN
4% kamatot fizetünk és betétjét bármikor visszafizetjük.
PENZKÜLDÉS, a legolcsóbb árak mellett.
HAJÓJEGYKET minden vonalra eladunk.
UTLEVELET rövid idő alatt megszeresszük.
ROKONAIT az óhazából kihozzuk.

NÉMETH ÁLLAMI BANK
NÉMETH JÁNOS, elnök.

Fiókület: 10 EAST 22d STREET NEW YORK CITY 1597 SECOND AVE. corner 83rd Street

ÓHAZAI MAGYAR ORVOS
DR. GÁLDONYI MIKLÓS
219^{1/2} West Jefferson Ave., Detroit, Mich.
Rendelő órák: d. u. 1—3-ig, este 7—8-ig.
Telefon: Iroda Cedar 207; lakás Walnut 4834.

Szende Ferenc
itt az egyedüli ZENETANÁR
ki szakértelemmel és biztos sikerrel ZONGORA ÉS HEGEDŰ leckeit ad. Címe: PROF. F. SZENDE 2207 W. Jefferson Ave. Tel.: Cedar 3453

PENINSULAR HALL
KIADÓ BÁLOKRA, LAKODALMAKRA, GYÜLESEKRE ÉS MINDEN MÁS ALKALMAKRA. TELJES FELSZERELÉS.
Érdeklődni lehet Zsikin Bélánál.
ESTE 6—8 ÓRA KÖZÖTT A SOUTH STREET 701. SZÁM ALATT.
VAGY DELUTÁN 1—5 KÖZÖTT A W. JEFFERSON AVE. 2227 SZ. A.

BANK OF DETROIT
Amerika egyik leghatalmasabb bankintézete. Kamatot fizetünk minden napra. Pénzét a betető bármikor kivetheti felmondás nélkül.
A BANK OF DETROIT elnöke James Couzens, Detroit város polgármestere, s a Ford Motor Co. v. elnöke, a bank egyik igazgatója Henry Ford, a világ legnagyobb automobil gyártója. A bank igazgatóinak vagyona több száz millió dollár.
Ez a bank az Egyesült Államok kormányza pénzügyek betéti helye. Ennél biztosabb bank nincsen.
PÉNZT KÜLDÜNK Magyarország minden részére a bank jótállása mellett.
Magyarul beszélünk. Magyarul levelezünk.
BANK OF DETROIT
2260 W. JEFFERSON AVENUE, Detroit, MICH. (Corner Cary Street.)

GÉRIK ISTVÁN (27 Medina St.)
által nálam augusztus 26-ikán feladott sürgőnyi pénzküldés
augusztus 31-én, tehát
5 NAP ALATT Duschinsky Jenő lett kifizetve az óhazában
Postai pénzküldéseim most már 3 HÉT ALATT ki lesznek fizetve otthon.
CSALÁDJÁT ÁLTALAM KIHozATHATJA.
Hajójegyet minden vonalra kaphat nálam.
hajójegy és pénzküldő irodája
2160 W. JEFFERSON AVE. Detroit, Mich.

HEJ, LADI-LADI-LOM!

Végighátralván Pesten a cigányzenés helyeket, reginterjuolt az Est újdondásza a cigányprimások. Kísül, minő kivándorolni készülnek a bandák. "Kivisi őket a nyomorúság", mondta Közé Antal. "készülnek sokan, majdnem mindenki... Kivisi őket a nyomorúság. Én meg azért megyek, mert nincs jövőm itt. Nem becsülik meg a magyar zenit. Jó magyar voltam én mindig, nem fogadtam el fényes külföldi ajánlatokat, de ma — legyintett egyet a kezével — nem mulat ma kéreva senki. Az Új Nemzedék munkatársa viszont a színházigazgatókat szólaltatta meg a magyar drámairodalom pangásáról: "Egy látszik — mondta a Magyar Színház igazgatója — az új írónak nem alkalmas az idő. A Bélyárosi Színház igazgatója pedig: "Ninések fiatal szerzők... Hogy mi ennek az oka? Lehet, hogy a politika bizonytalansága."

Mi az, hogy politikai bizonytalanság, hogy nem becsülik meg a magyar zenit? A cenzor, aki ugyilátszik arra van szerződötve, hogy szaporán rászózza mindenüvé az x-eket, ahol csak esiráni látszik valami gyanus szagu palánta a nyomdafesték mezőnyén, (hej, micsoda trágya végső vegyelenésben ez a buta x-mag) a cenzor is nyilván aludt egy homériszi negyedóráskat s a szundikálást lám felhasználta két vasót sajtórakó a kotnyeleskedésre. Vagy talán súlyos honfiedő sugalmazta a vész-hirt: elsiikkad Magyarország ról a cigányság. Sok virtus dulta esárdának ez ime a kítölhatatlan rendőri zárórja, a magyar uri urnak ez most az

igazi jóceekátja, ha elsompolog mellőle a frakkos igrie. A magyar újságból ugyan több is pusztult már a Megáll-Szerbia nótájában, a k. u. k. mulatirungban, Horthy-Neuillynél, a pesti egyetem tisztogatásakor. Orgoványnál, de hej ladi-ladi-lom, én a zsidót nem bánom, csak a cigányt sajnálom. Bajok vannak Kőpecen, ha máz cigányra megy a dolog. Hogy az idegenbe szakadó tudósol: művészek után nincs sirás és rivás Okatootáia wigvamjaiban hogy meg lehet élni nélkülök is uriasan, turániasan, az már megmértettett és lehetségesnek találtott, de hogy a nagy vakaródzás közben az indőeurópai cigány is lepotyogjon a fajturáni subaról, olyan programponit nines az ébredés sifonérjában, meg kell kértőzni az őrt a Mátyás Kávéház előtt, ugy látszik a bécsi emigránsoknak van a hazaáruláshóli olyan esárdásjó dolgok, hogy ök édesgetik magukhoz a magyar cigányokat, hogy megosszák velük a szalmazsákos barakot, a práterpadokat, a vasárnapit belevő falatot. Vagy talán Masaryk ügynökei esalják ki a magyar cigányokat egy esetleges magyar-eseh háborura való tekintettel, hogy ne legyen, mi lelkesítse a magyar hadakat. Vagy pedig maga a dollárokban és frankokban uszkáló Alliance Israelite az, amely valami pokoli terv kedveért akarja külföldön iszszvezonni a magyar cigányokat. Mindenesetre félre kell verni a riadóharangot a horthyhajón. Új partok, új valuták esesábitják a magyar cigányokat. — Erre a kontrára bemandandó a rekontra, a kontrásokat le kell kenyerezni, a primásokat le kell gerbeaudozni. Keresztény színház után találkozunk a tányérozásnál. Ha rövid az egykoronásod, told meg egy kétkoronással. Minden turul a fedélzetre. Ebadta snyi cigány bandája, ne gondold, hogy oly

könnyen elslisszolhatsz a tört kormány hajóról, te huztad a fülébe a kapitánynak, amikor esuhajlázott, nem ereszt el az most maga mellől az okadás órájában. Gyékénykihuzás a törénémi osztályok lába alól volna, ha kinyílnának a határsorompók a szökni készülő cigányok előtt. Mit ér a dzsentri becsülete, ha nem lesz meg az a geschtentreteja, hogy amikor lába betevésével megtiszteli a koresmát, üdvözlésére a primás szájaszleglete a gyik fürgeségével a fülbe szalad. És kinek a homlokára ragasztja az urinyál a buta paraszttól, meg a hunent zsidótól elharácsol ban kót? Talán már a zsidó szimüirók kiaköböltása is hiába való volt, hiszen, esókolom a kecsit-lábát, legtöbbje mégis csak alázatos-konfidens mulatató cigány volt az uri Magyarországnak: igaz, elvittek némi pénzeket a fajturáni irdalmáregányok egyenesebb, de rövidebb orra elől, de mérleget vonva: most, hogy néma a szinpad és néma lesz nemskórára a vendéglő és kávéház is, az embereknek van elég esendjük kijózanodni, ráeszmélni a rossz gondolatokra, katzenjammer élmeyeg a esárdában, ahol a nyútt vonóból bikaesők lett, amely a bibas helyett Bibó huzza el az ország nótáját.

Tulsok vakaródzás volt, ez a baj eleje. Ugy volt az elzülölt orosz pópával is. Mooskos fráter volt, hát tette is volt légióstul. Egész nap öldöste őket, hogy a sok pattogatástól megesorult a hüvelyk uja körme. Mégse használt. Termett mindig új a szapora fereből. — Mert, hogy tisztálkodáson, a saját tisztaságán mulik, az nem fért a fejébe. De addig vakaródzott, amíg a közmondás iránt való kötelességtudásból fölébredt benne a kozák. És ekkor hozzányult erélyes eszközökhöz. Egy este telezőrtia az ágyat valami igen erős féregirtóval. Reggelre el is pusztult mind a tetű. De a pópát is elvitte a devla. Szimbózis mind halálíg. Aki elirtja az zsidó primásokat és a cigány szimüirókat, az agyongyóvritja a gazdájukat is.

Storfer A. József.

Készül a parasztforradalom

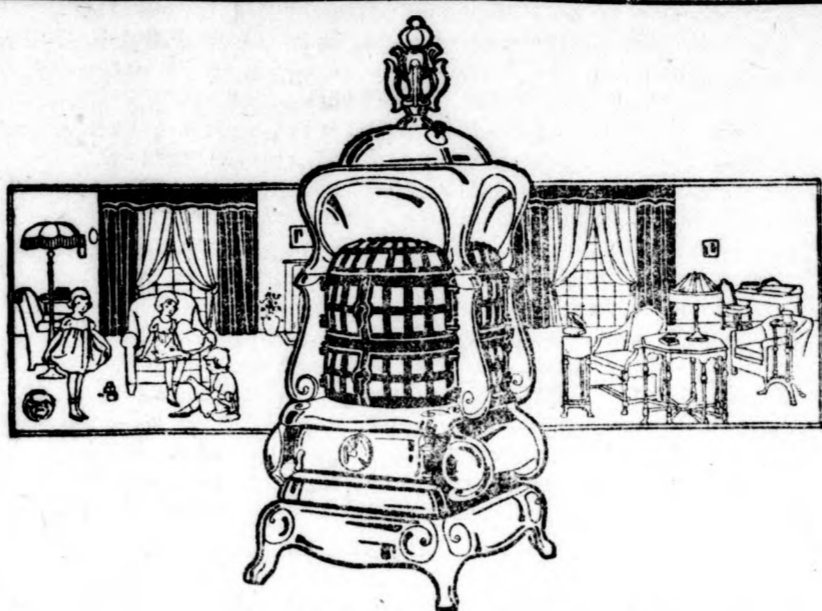
Budapest, szeptember. Gaál Gaszton, nemzetgyülési képviselő, a lengyeltili ellenforradalom egykori szervezője, a többek között ezeket a tényeket állapította meg legutóbbi beszédében:

"250 ezer tisztviselőt a megeseonkított Magyarország nem bír el... Óriási tulkapások vannak az állami hivatalok dologi kiadásai terén. Az utóbbi időben sok magasrangú tiszt kinevezés történt. Olyan ország, mely a tönk szélén áll, nem engedheti meg magának, hogy egy tiszt 120 ezer, egy altiszt 46 ezer koronájába kerüljön az államnak. Jövő esztendőben ebben az országban a gabonatermelés terén olyan krach lesz, mint még soha. Anyai gazonánk sem lesz, hogy a saját szükségleteinket fedezni tudjuk. Budapesttől a Balatonig mindössze 500 katasztrális hold van felszántva és bevetve, most mikor ennek a munkának mindegyikét meg kellene indolni..."

stb. Mindenki előtt tudott dolgokat mondott el Gaál Gaszton nemzetgyülési képviselő. Amit a ka-

5 nagyszerű különlegesség a SUMMERFIELD and HECHT

ÁRUHÁZBÓL, A HOL KÉNYELMES RÉSZLETRE LEHET VÁSÁROLNI.

BASE-BURNEREK, melyek ide hozzák a tömeget.

Egyike a legnagyobb alkalmi vételcikknek ez a nagyformájú Base-Burner, mely a legjobb anyagból készült, remekül van díszítve nikkellel. Kiárusítási ára e héten csak

\$97.50

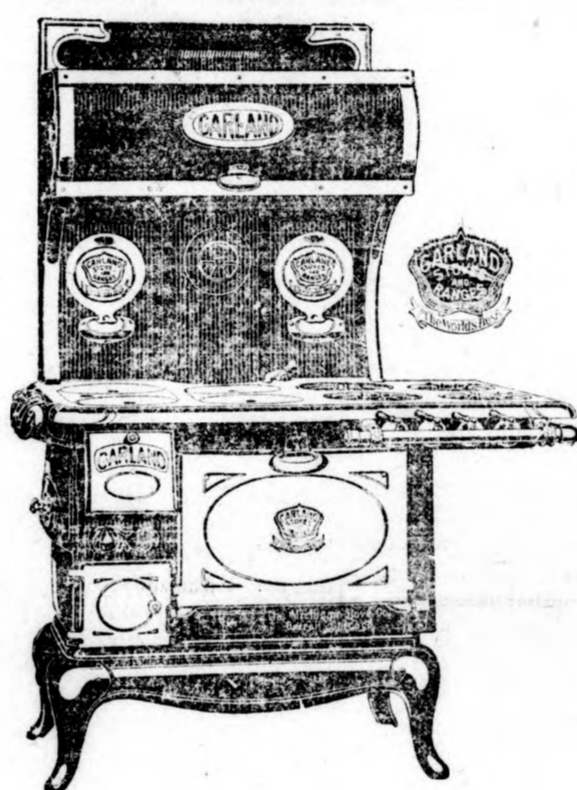
ÉS FELJEBB. Könnyű, kényelmes fizetési feltételek.

Galvanizált vizes vedrek

Ez a rendkívül nagyformájú vizesveder-szűrtőn egy nagyszerű különlegesség. — Siessen és szerezzé meg ezt a nagyszerű alkalmi vételt. Ára csak

39c

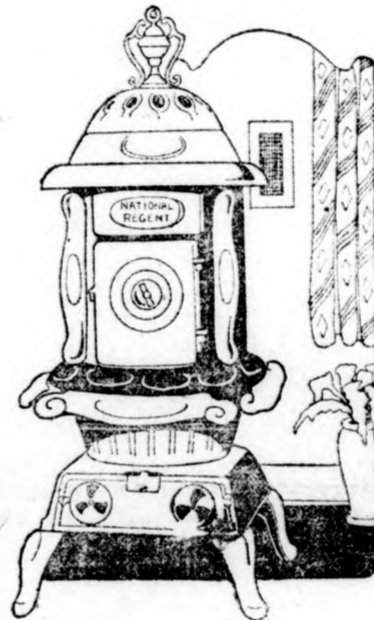

Garland Kombiált Tűzhely

Detroit készítményű szén és gáztűzre berendezett tűzhely. Ez a nagy tűzhely használható akár szénre, akár gázra. A képen látható. Magas melegítője van. A rendkívül leszállított ár csak e héten

\$97.50

Könnyű, rendkívül kényelmes fizetési feltételek.

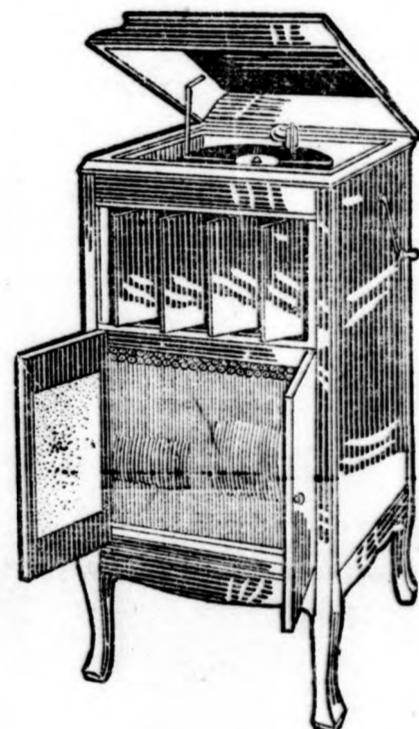

OAK KÁLYHA

Egy kifogástalan puhaszéntűző kályha. Rendkívül szép darab. Ha akar egy rendkívül gazdaságos kályhát, akkor vegye meg ezt. — Nagyszerű alkalmi vétel. Kiárusítási ára csak

\$14.95

Csak \$1.00 hetente.

CSATLAKOZZON A COLUMBIA KARÁCSONYI KLUBHOZ

Aljon be ön is a Summerfield és Hecht Karácsonyi Club tagjai közé. Kényelmes fizetési feltételek mellett 2 dollár heti részletre veheti meg ezt a remek Cabinet fonográfot. Jöjjen be hozzánk holnap és álljon be. Kis lefizetést kívánnak csak. Könnyű, kényelmes fizetési feltételek mellett vehet meg bármely Columbia dalológépet vagy Columbia lemezt.

Summerfield & Hecht

DELRAY-I ÜZLET

2211—2219 WEST JEFFERSON AVENUE.

DELRAY-I ÜZLET

tonatiszt urak rablásairól mondott el, azt az újságok nem iratták ki. Fontos ebben a kis portréban az a kitétel, a mit a jövő évi gazonatméről mondott és különösen az, hogy Budapesttől a Balatonig, (tehát Pest-, Fejérs- és Veszprém megye nagyrésze) mindössze 500 hold került öszi szántás alá.

Hogyan? Hiszen az ezerholdasok nem panaszkodnak munkatörő híján. Ott vannak a kényszermunkatáborok, (Paliu, Ino-éta, Szilvágy, Szekszárd, stb.). — Gaál Gaszton nemzetgyülési kép-

pusztítja önmagát. Ugy tesz, — pusztul, elvérzik, mégis lerágja mint a esapdába került róka, a a saját esapdafogta lábát, hogy melyik, bár biztos, hogy bele-

Hirschfeld Brothers

2140 WEST JEFFERSON AVE., Delray, Detroit, Mich.

HAJÓJEGYEK az összes hajóvonalakra az eredeti árban. PÉNZKÜLDEMÉNYEK a világ minden részébe jótállás mellett.

HIVATALOS OKIRATOK minden nyelven szakzerű elkészítése.

Kitűnő magyar konyha Előzékeny kiszolgálás
Duschinsky Berci
Étterem és Kávéház
2152 West Jefferson Ave.
Anderson sarok, Detroit.

DETROITI MAGYAR ORVOS
Dr. M. E. Kohn
2260 W. Jefferson Ave.
Rendelő órák: d. u. 1—3-ig, este 7—9-ig.
Iroda: Cedar 1890
Lakás: West 651-M

MAGYAR FOGORVOS
DETROITBAN
DR. H. W. KOHN,
2260 W. JEFFERSON AVENUE
(a Highland Park State Bank épületében.)

Weiss Mór
hazai órák és ékszerész
2204 W. Jefferson Ave., Detroit, Mich.
(a Kőbank mellett.)
HAZAI 14 KARÁTOS ÉKSZEREK
EGYEDÜLI IMPORTÁLÓJA
Eladók nagyban és kicsinyben.

Még 8 napig tart az
1 CENTES KEDVEZMÉNY
Okt. 23-ika az utolsó nap

Vin-ko 1 üveg \$1.25 2 üveg \$1.26
A legtöbb szer kedvezményes árban kerül eladásra: egy cent minden második darab.
Siessen, mig ki nem fogy!

TÓTH Gyógyszertárában
221 WEST END AVENUE
(Közel a református templomhoz.)

KIS GYERMEK HALÁLOS SZERENCSETLENSÉGE

Egy régi, rozoga, rozsdás revolver oltotta ki életét a hét éves George White Taylor-nak. Barátjával, a kilenc éves Cracehiola Józseffel cowboy játzsza — szerencsétlenségükre egy revolverre bukkantak. Egész nap alatt nem történt baj és már éppen bekarolták fejébe az napra a játékot, midőn az idősebb fiu tréfásan Taylorra fogta a fegyvert és azt nagy erőlködés után el is bírta sütni. Az eredmény egy új kis sírhely a temetőn.

A keddi nap sem mult el a szokásos autóbil szerencsétlenségek nélkül. Mint az utóbbi időben általában, most is apró gyermekek közül került ki az áldozatok többsége. A Harper Ave. és Beaubien utcák sarkán ütötte el egy teher auto az 5 éves Edmund Clarence Gilbert-et. A súlyos gép hátsó kereké alá került gyermek oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a kórházba való szállítás alkalmával kiszendvedt. A gép vezetőjét Erskine J. Carpenter a rendőrség egyelőre őrizet alá vette.

A 6 éves Dinverno Adolphot saját apjának teherkocsija ütötte el. A gyermek a soffőr tudta nélkül kapaszkodott föl a kocsis hátsó részére és midőn a vezető a gépet hirtelen elindították a fiu arról leesve, a kerekék között került. A gyermek rögtön meghalt. A vezetőt a rendőrség nem tartóztatta le.

KATALIN BÁL

November 25-ikén. Thanksgiving ünnepe fog lezajlani az őszi idény szünetje, a Woodmen Circle 80-ik Victoria osztályának Katalin Bálja.

A mulatság, mely után már is nagy az érdeklődés a West Jefferson és West End Avenue sarkán levő Peninsular Hallban lesz megtartva.

Sportügyek

A Magyar Atleta Club football csapata, mely már olyan sok szép győzelmet aratott városunk legjobb csapatai felett, ismét formába kezd jönni. Ezt igazolja az elmúlt vasárnapi mérkőzés, melyet a Scarlet Runners csapatával vívott a Solvay pályán. A mérkőzés ugyan eldöntetlenül végződött, azonban már ez is óriási eredmény ha figyelembe vesszük azt hogy a magyar csapat nem a rendes összehállásban jelent meg és hogy az első félidő 1:0 eredménnyel végződött a magyar csapat javára és hogy ezt csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudta a Scarlet csapat kiegyenlíteni.

Most vasárnap délután ismét egy érdekes mérkőzésre lesz kilátás. A magyar fiuk ezúttal ismét a Scandinavian csapattal fognak mérközni, melyet legtöbb remek szép összjátékkal vertek meg. A Scandinavian minden erejükkel azon lesznek, hogy ezúttal bosszút álljanak a múltkor vereségért. A mérkőzés a delroy-i Solvay pályán lesz.

\$75.000 LÓVERSENYDÍJ

A nyertes Man O'War 2 perc és 3 másodperc alatt szerezte meg gazdájának a világ legnagyobb versenydíját.

Valóságos népvándorlás indult meg kedden délelőtt 11 óra felé Detroitból Canadába. A feryboatok automobilokkal és utasokkal megrakva jártak át a Woodward Avenue végében levő állomásról Windsorba.

A be nem avatottak nem tudták mire vélni a dolgot, sokan azt hitték, hogy talán ismét megnyitják a szalonok a folyamatos oldalon és ez az oka az óriási népvándorlásnak.

Pedig sokkal nagyobb dologról volt szó. Lóversenyek vannak már hónapok óta Canadában és a keddi program keretében sikerült összehozni a Kenilworthi Jockey-Clubnak amerikai két legjobb lovát a 3 éves Man O' Wart és Sir Bartont.

75.000 dolláros díjat kellett kifizetni a Clubnak, hogy a lötenyésztes e két büszkesége megjelenjen a Kenilworthi gyepon és 2 dollárról 5 dollárra kellett felemelni a belépődíjat, hogy ezt az összeget valahogy előteremtsék.

A Club vállalkozása azonban fényes sikerrel járt. A kitünően meghirdetett versenyre óriási néptömeg jött össze közelről és távolról és mikor a két esodamen megjelent a startszállag előtt, vagy 30.000 ember nézte végig a zsúfolásig megtelt tribünokról és mezőnyról az amerikai lóverseny sport szenzációs eseményét.

3 óra 45 percekor indult el a két ló. Sir Barton ugrott ki elsőnek, de Man O' War már az első kétszáz yard után vezetni kezd és végig vezetve nyolc hosszszal jön be elsőnek az egybegyűlt közönség vad ovációi közepette.

Csaknem 200.000 dollárt fogadtak a nyertes lóra, bár nem igen volt érdemes ezt az óriási összeget kockára tenni, mert mindössze csak tíz cent osztályköt fizettek a két dolláros tikek után.

Man O' War 2 perc és 3 másodperci alatt fuototta be az egy és egy negyed mérföldes pályát és ezért a két percért kapott a 16 tulajdonosa 75.000 dollárt, a mit az átlagos ember egy egész élet alatt se tud megkeresni.

MÉG KÉT NAP

Már csak pénteken és szombaton lehet regisztrálni a novemberi választásra.

A november 2-iki elnökválasztáson, a mely alkalommal több városi, megyei és állami törvényjavaslata is kell szavazni, csak azok szavazhatnak akik regisztrálták magukat.

A regisztrálás napjaitól október 14, 15 és 16-ika lett kitéve, így tehát még két nap van a melyen regisztrálni lehet.

A ki tehát a novemberi választáson szavazni akar, azonnal menjen a szavazó kerületében levő szavazó bódéhoz és regisztráltassa magát. A szavazó bódék reggel 8 órált este 8 óráig vannak nyitva.

DR. JOHN R. PEAR

FOGORVOS
FAJDALOM NÉLKÜLI FOGHUZÁS! JO MUNKÁ. JUTANYOS AR!
Kérdezze meg mindazokat, akiket már eddig is a legjobban elégitettem ki. **MAGYARUL BESZÉLÜNK!**
2130 WEST JEFFERSON AVE. DETROIT, MICH.
Solvay gyárral szemben, az emeleten. Telefon Cedar 270.

Lorberer Sándor

Ujnonnan berendezett

borbély és fodrászterme

2237 W. JEFFERSON AVE.

kp. nov. 9.

ÜZLETÁTHELYEZÉS

Értesitem barátaimat és üzletfeleimet, hogy ice cream és szivarüzletemet, valamint express üzletemet a West End Ave. 177 szám alá helyeztem át.
Tisztelettel

HADA JÓZSEF.

ÉRTESETÉS

Tudatom a tőlem vásárló magyar vevőközönséget, hogy a tejszámák ezentul minden elsején és tizenötödikén fognak kollektáltatni.

SZALAY LAJOS
magyar tejkereskedő
241 West End Ave.

JULIA R. FOX

Az ismert zongoratanítónő megkezdte zongoraleckék adását városunkban. Kitünően bevált módszerrel ad leckeiket a tanítványok lakásán. Címe: 718 Farwell Bid. Telefon Main 4797.

IJEDŐS HARAMIA

Izgalmas kalandon esett át a nem rég Detroitba került 1587 Hubbard Ave. lakó 16 éves Blanche Trudeau. Kedden kora hajnalban ugyanis arra ébredt föl, hogy egy marcona alak föléje hajolva egy villamos kézi lámpát irányít feléje s revolvert szegez fejének. A rabló erre durva szitkok közt a háznál levő pénz át-

Csak rövid ideig

Most először történik a fonográf üzletben, hogy a világ legjobb fonográfjával

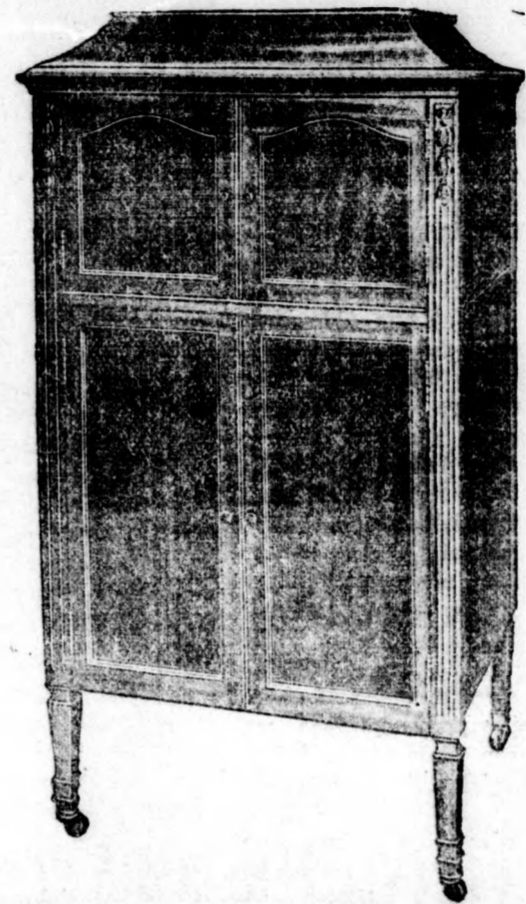
\$25 dollár értékű lemezt kap INGYEN!

Válassza ki maga a lemezeket, a legujabb Pathe lemezekből is válogathat.

Maga szabhatja meg a fizetési feltételeket is

Nem kerül többé, mint egy közönséges FONOGRAF

Bármely Pathe fonográfal

(A 3 és 6 számuk kivételével.)

NINCS semmi kikötés, nincs semmi feltétel. Huszonöt dollár értékű Pathe vagy Actuelle fonográf lemez ingyen meg bármely Pathe Fonográfal — ezt mondjuk és ez az, a mit tényleg meg is adunk. Nem számít, hogy mennyit fizet a Fonográfjéért, csak a kis 3 és 6 számú modellek vannak kivéve. Nem számít az se, hogy készpénzért vesz-e, vagy pedig részletekre, a 25

dollár értékű lemezt azonnal szállítjuk, mihelyt kiválasztotta a lemezeket és azt a fonográfot, a mi Önnek kell.

Azoknak, a kik Karácsony előtt Fonográfot akarnak venni, MOST ITT a nagyszerű alkalom. Vegyen most, amikor könnyű részletekre vehet és a mikor ingyen kapja a lemezeket.

Jöjjön be most, válassza ki a fonográfját. Azonnal szállítjuk a danológépet és az összes lemezeket.

Gunsberg Bros.

FONOGRAF ÉS BUTORÜZLETE

2231-2235 WEST JEFFERSON AVE..

DETROIT, MICHIGAN.

KIS EMBEREK IS

LEHETNEK MÁR TISZTEK

A Hadügyminiszterium közli, hogy az Egyesült Államok katonai akadémiájának magasság-mértékét lejjebb szállította. Eddig a felvételre jelentkezőktől 17 évig 64 inch magasságot, 18 éven felül pedig 65 inch magasságot követeltek meg. Az új szabályzat értelmében a szükséges magasság korra való tekintet nélkül 64 inch.

MEGHÍVÓ

A Kossuth Lajos Betegsegélyző Egylet Wyandotte-i 3-ik fiókja október hó 16-án, szombaton este 6 órai kezdettel a Forrest és 5-ik utcák sarkán levő Pielé-l-haupt-féle Hallban nagyszabású SZÜRETI MULATSÁGOT rendez, a melyre ezúton is meghívja Detroit és környéke magyarságát a Rendezőség.
A zenét Lakatos znekarra szolgáltatja. Belépőtíjegy 75 cent.

Egyesült Államok gazolin termelésében. 1919-ben 13 millió horoldó gazolint állítottak elő, ami 660 százalékal emelkedésnek felel meg. Ugyanezen idő alatt az autombilok száma 1700 százalékkal emelkedett.

VIRÁGOK
temetőkre, lakásokra és mulatságokra.
CHAS. KELLER
2207 W. FORT ST. DETROIT, MICH.
(Szemben a Woodmere temetővel.)
Telefon Cedar 284.

NÖVEKSZIK A GAZOLIN TERMELÉS

A Bureau of Mines kimutatósa óriási emelkedést mutat az

Telefon Cedar 2194. M.
ÖZV. KISS KÁROLYNÉ
OKLEVELES SZÜLESENŐ
Régi házzám: 150 Vanderbilt Ave.
Új házzám: 8486 Vanderbilt Ave.
Detroit, Mich.
Sept. 24, Oct. 1, 8, 15, 22.

FRANCIAORSZÁG PÉNZÜGYI VÁLSÁGA

(Folytatás az 1-5-ös oldalról)

tervezete 47 1/2 milliárd frank kiadást irányzott elő. A minisztertanács ezt 39 milliárdra szorította le. A felszabadított Elzász-Lotharingia 1 milliárdos kiadásával és 139 millió bevételével a pénzügyminiszter elképzelte...

tén megtalálható a demokráciának minden eifrasága, de maga az épület a bankároknak, gyárosoknak, a tisztai és hivatalnokiasztnak ágyukkal és lángvetőkkel őrzött vára. Clémenceau választási törvényének jóvoltából az 1919. évi választások alkalmával a szocialisták és a radikálisok erősen megtizedelve kerültek be a parlamentbe.

Ez a "gazdag" Franciaország népességében Európának legsorvadóbb országa. Az volt már a háború előtt is. Ha egy ország lakosságának szaporodása nem mutat fokozatosan fejlődő irányzatot, ez már önmagában véve is olyan emelkedet, melynek sütt gondokkal kell eltölteni egy ország sorsának útját.

Az eladósodott, legértékesebb férfianyagában megfosztott, sorvadó, közállapotában a cári Oroszországra emlékeztető Franciaországnak társadalmi rétegződését is megrendítette a háború vihára. Franciaország a háború előtt agrárország volt. 1911-ben 8 1/2 millió ember mezőgazdasági foglalkozással kereszte a kenyert és eszupán 5,7 millió ember ipari tevékenységgel.

A hadsereg a háború alatt 1,4 millió halottat vesztett, ugyhogy Franciaország háborús embervesztése közel 3 milliót tesz ki. Az 1918. év végén, a felszabadított Elzász-Lotharingiát beleszámítva, 38,5 millió volt Franciaország összlakossága, az 1913. évi "kis" Franciaország 39,7 milliónyi összlakosságával szemben.

Ebből is látható, hogy övegye Latzkovichné még mindig primadonna. Most a cipőkészítés terén arattat babáira büszke. Sőt, hogy teljes legyen a kép, nem hiányzik "pályatársainak" irigységese és intrikálása sem: a budai suszterek haragszának rá, nem jó szemmel nézik a konkurenciát és váltig hangoztatják, hogy ugy sem lehetnek jők azok a "mükedvelők" cipők, mert hiába az urak nem tudnak rendelkezni a profissionista gőg epés kritikájára Latzkovichné nővendékei azt szokták válaszolni: — Az afő, hogy nem járunk meztlenül.

A Betegségeket Gyógyítási CSAK A TERMÉSZET TUDJA. Minden gondos szülőnek közzé kell tartani ezt a tiszta Herbatét, mint első segélyt, mely megszünteti a hűlést és megelőzi a flut, gripet, tüdőgyulladást és a különböző betegségeket.

"BOBHERCEG" CIPÉSZTANFOLYAMOT NYITOTT. Főtisztviselők és táblabírák a nővendékei. — Haragszának a budai suszterek. — A "Magyarország" c lapból Budapest, szeptember 17. Nem kell sok magyarázat ahhoz, hogy miért járnak magas állású hivatalnokok, törvényesbírók, nyugdíjas tisztviselők és jönevű uriasládok gyermekei öv. dr. Latzkovich Elemémé cipéstanfolyamára.

esak cipőtalpalásra és egyéb javítási munkálatokra, hanem pompás, erős új lábbeli készítésre is. Egy hónap leforgása alatt kész cipész lesz növendékeiből és ezek üres óráikban, családi körben, kényelmesen megtalpalhatják a cipőjüket, sőt egy-két nap alatt új cipőket is készíthetnek maguknak a legkíméletesebb varrott talppal.

Látogatást tettünk az érdekes műhelyben, amelyet öv. Latzkovichné Margit körút 64. III. emelet, 2. számú lakásán rendezett be. A munka javában folyt. Apró székeken és számlayokon dolgoztak a tanítványok, köztük egy tiszteletreméltó iskolaigazgató, egy öszhaju táblabíró, több magasrangú köztisztviselő, arankarkötős kisasszonyok és átpolt külsejű fincskák.

Hogyan jutott eszébe a cipész tanfolyamot nyitni — kérdeztük. — Günther Antal, a néhai kuriai bíró leányától tanultam a cipész-mesterkedést, aki viszont a háború alatt a férje tisztiszolgájától sajátította el egyszerű szórakozásként a susztersegét. Alaposan beletanultam a cipőkészítés minden rejtelmeibe, sőt a barátnőmet is kitanítottam. Lassankint híre ment a dolognak és olyan sok érdeklődő jelentkezett nálam, hogy végül is tanfolyamot kellett nyitnom.

Ebből is látható, hogy övegye Latzkovichné még mindig primadonna. Most a cipőkészítés terén arattat babáira büszke. Sőt, hogy teljes legyen a kép, nem hiányzik "pályatársainak" irigységese és intrikálása sem: a budai suszterek haragszának rá, nem jó szemmel nézik a konkurenciát és váltig hangoztatják, hogy ugy sem lehetnek jők azok a "mükedvelők" cipők, mert hiába az urak nem tudnak rendelkezni a profissionista gőg epés kritikájára Latzkovichné nővendékei azt szokták válaszolni: — Az afő, hogy nem járunk meztlenül.

Megkérdeztem egy Margit-körúti susztert, hogy tényleg haragszának-e a Latzkovichnéra és növendékeire? — Haragszunk — mondá villogó szemmel a mester. — Minek az a kontárkodás? Azt hiszik az urak, hogy így lejebb tudják préselni a suszterárat? Abból semmi sem lesz. — Mi pedig az ellenkezőjét hisszük. Ha a közönség nem szorgáltatja ki magát az árdrágitók kényének-kedvének, majd csak megjavul a helyzet. Az árdrágitók haragudhatnak. Haragudhatnak egy darabig, azután még csak leszállítják az árakat.

Nines az országban még egy kiárustás, mely annyi otthon boldogította a zene örömeivel, mint nyárra bérelt zongoráink szenzációs ősi kiárustása.

Nyárra bérelt zongorák 17-ik évi kiárustása

Hogy ezek a mi évről-évre ismétlődő Kiárustásaink minden évben több és több üzletet hoznak és hogy a világ zongora kiárustása terén évről-évre valóságos rekordot teremtenek, tisztán a meglepő alkalmi vételeknek köszönhető, annak a rendkívüli pénzmegtakarító alkalomnak, a mit nyújtunk. Azt ajánljuk tehát, hogy mindenki közelben vagy távolban azonnal eszelekedjék, ha csak egy kicsit is gondolkozik arról, hogy zenét hozzon a házába.

- Zongorák \$290, \$123, \$372, \$278 \$198, \$338, \$167, stb.

Ezek a zongorák, melyeket azelőtt 250-600 dollárt adtunk — és a készletből a következő gyármanyyokból válogathat.

Huntington, Whitney, Mynard, Sterling, Grinnell Bros., Henderson, Gilmore, Herbert, Steinway, Chase Bros., Pease, Johnson, Stodart, Woodward, Werner, stb.

Teljesen új Sample zongorák 35, 50, 60, stb. dollárral vannak leszállítva. Minden egyes zongorát szakértő zongorakészítőink rendkívül gondosan vizsgáltak át. A MI INGYENES KICSERELELÉSI KEDVEZMÉNYÜNK folytán a legteljesebb megelégedést biztosítjuk! Ma van a legjobb idő arra, hogy megnézzék ezt a készletet!

\$650 Stuyvesant "Pianola" Önműködő zongora \$535

Ez a feltétlenül modern zongora esinos mahagóni famunka, felszerelve a híres Themodist, Metrostyle és más "Pianola" hangkontrolláló készülékekkel — egy olyan hangszer, mely minden tekintetben olyan, mintha új lenne — a mely örömet hoz minden zenekedvelő házába — rendkívül értékes darab a mi Nyári Bérelt Kiárustási árunk mellett!

- GRINNELL BROS. ÖNMŰKÖDŐ ZONGORA Nyári bérelti kiárustási ára \$490 \$750 kivétel, mahagóni. ANDERSON ÖNMŰKÖDŐ ZONGORA Nyári bérelti kiárustási ára \$570 \$700 értékű tölgy.

Woodward, Leonard, Weber, Pianola, Werner, Playtona és mások hasonló árleszállítás mellett kapható. 50-75 dollár leszállítás mellett adjuk most új Sample Önműködő Zongoráinkat is.

Grinnell Bros

BELVÁROSI IRODA 1-3-5 BROADWAY

Főiroda, 243-247 Woodward Avenue.

NYITVA ESTE IS

Készpénzzel szolgálunk kivá. ntra zongoráink és önműködő zongoráink teljes jegyzékével.

Irjon, vagy telefonáljon (Cherry 3600), ha nem jöhetne azonnal.

Istenek futása

Írta: LAMPÉRT GÉZA.

I. — Báró ur, már csak egy verszinyire vagyunk a eeseneek fővárosától! — jelentette kötelességszerűen a földrajztudós, a míni a báró vezetése alatt álló tudományos expedíció hivatalos geografusa.

— Mely város tudniik a mi szempontunkból elsősorban és legfőképpen arról nevezetes — folytatta a néprajztudós, hogy ott laknak ezen sajnos, immár kivészen levő emberfaj legjellegzetesebb egyedei. A férfiak ugyan, mióta az alkohollal megéledtek, sőt mondhatnánk, visszaéltnek, meglehetősen elcsatnyultak, ellenben a nők között még valóban gyönyörű példányok találhatók s éppen ezért nem ritkaság, hogy ezen nők ma már sokszor az erősebb tatár férfiak közül választanak férjjet maguknak.

— Érdekes! — mondta a báró és bágyadt, álmatag szeme hirtelen felcsillant.

— Valóban meg fog lepődni méltóságod, — vette át a szót az embertan tanára, — esodálkozni fog méltóságod, hogy a nép ezen egyszerű gyermekei, illetve leányai a mostoha, sőt nyomorúságos életmód ellenére is, mennyi természetes bájjal, mily pompás, klasszikus idomokkal rendelkeznek, különösen a mi a felső testet, az idomokat illeti. Valóságos elkésett Venusok. — Mondom, meg fog lepődni, méltóságod.

— Érdekes, érdekes, ismételte a báró és nyelvével csettentett hozzá és a szeme még jobban felcsillant.

Intett a vadásznak, mint fő utimarsalnak, hogy adjon jelt a megállásra.

A vadász kétszer a kürtjébe fúj, mire az apró, hegyi fürgelovak és a nagyfejű, romha öszvérek megálltak.

— Most átöltözünk uraim, utasította kíséretét a báró. A eeseneek fővárosában ünnepléyes fogadtatásunk lesz. A szentpétervái magas kormány, egyenesen a cár őfelsége rendelkezése, már előre jelezte jövetelünket s a gubernátor Ivan Ivanovics ezredes tudni fogja a kötelességét. Nekünk is méltóképp kell tehát megjelenünk, méltón a cár ő-

felsége legmagasabb kegyébe, méltón szeretett hazánk és a tudomány presztizséhez, melyet itt a távol keleten képviselni szerencsénk van.

A vadász ezalatt előkészítette a drága diszruhát, melyet a báró nyomban magára öltött s melyet igazi fejedelmi jelenségé vázaltotta át. Felrakta összes csillogó rendjeleit, amelyek természetesen ismét csak emelték a megjelenésének fényét és méltóságát. A tudós urak frakkot, fehér nyakkendőket és cilinder öltöztek. A vadász vadonatúj páncél, aranszűrt, aranszűrt uniformisát vette föl s a tetejébe hatalmas tollbokrétás kalpagot.

Az expedíciót szállító jámbor muzsikók babonás félelemmel kísérték ezt a hirtelen átváltozást. Most ébredtek csak tudtára annak, hogy micsoda hatalmas és nagy urat szállítanak, csak az nem ment a bozontos fejükbe, hogy mit kereshet ez a hatalmas nagyr a eeseneek nyomorult városában? Már ok akkor inkább az aranyos Pétervárra, a vagy a szent Moszkvába menének.

— Előre! — intett a nagyr.

A vadász kürtjébe fúj és a troj kák és tarantások nagy vidám eszillengéssel megindultak a kanyargó hegyi uton.

II.

Egy hirtelen kanyarulatnál előtűnt a eeseneek városa. — Azaz előre csak két rozoga faházikó látszott a hegyszegélyen, melyek egyikében a vámszedő, másikban a finánc — a nyugati kultúra eme két nevezetes előőse — lakott! Maga a város, a mi alatt szintén egy esomó rozoga faházat kell érteni, lenn húzódt meg a teknőszerű völgyben.

A faházikók között, az ut közepén egy talpig diszbe öltözött kozák lovas vigyázott s mikor a kanyarodónál előbukkant a karaván, három pisztoly lövést tett és elszárgult a város felé.

— Ez a mi tiszteletünkre van, — mondta a báró és viszont háromszor megfuvatta a vadászával a kürtöt.

Erre harsány trombitaszó és dobpergés felett a völgyből, mit a várost övező sziklafalak százszorosán vertek vissza.

A nagy zenebonára megriadt és esodálkozó benszüllöttek bujtak elő házaikból és előzölöttek az utcát, ahol már teljes diszben — egy kozák ezred élén — Ivan Ivanovics, a gubernátor, várta a közeledő vendégeket.

Amnyit már a benszüllöttek is hallottak, hogy valami messi idegen országbeli báró érkezik a városukba, de hogy ki és mi-

WEST DETROIT AUTOSALESCO.

RENDELJE MEG MOST A FORD KÁRJÁT, MIKOR AZONNALEHET SZÁLLITANI ÉS KERÜLJE EL A TAVASZSZAL MINDIG TAPASZTALHATÓ KÉSEDELMET. MOST KELL MEGRENDELNI A FORD KÁRJÁT.

TOURING KÁR STARTERRAL \$510.00

RUNABOUT STARTERRAL

465.00

WEST DETROIT AUTO SALES CO.

Hiteles Ford ügynökség. 1906-14 West Fort St. Cedar 2201-2202.

Szatmáry közkedvelt patikája

W. Jefferson és West End utcák sarkán van

Oda menjen, ha gyógyszerre és jó tanácsra van szüksége

mint maga Gábriel arkangyal. Most már azon törték ok is a fejüket, vajjon mit keresnek e fényes és hatalmas istenek, akik előtt ime a gubernátor is kétrét hajlik, a eeseneek szegény városában? Bizonyára azért jöttek, hogy nyomorúságaikat számba vegyék és varázshatalmukkal segítsék őket. És az ügyes-bajosok otthon másdágokat mondtak a Főistenhez, hogy segítsen a bajukon, ahol pedig sünylődő beteg volt a házban, ott elhatározták, hogy akkor, amikor arra megy a Főisten, kiviszik azokat az utcára elébe, hogy fényes kő tősenek szegélyével, avagy esupán a ránezésével meggyógyítsa a nyavalyás nyomorultat.

III. A jámbor benszüllöttekkel vtelekedésükben, hogy itt nem közönséges földi halandókról van szó, még inkább megerősödtek, mikor a zászlódszibe öltözött gubernátori palota kertjében felzendült a zene és megkezdődött az ünnepi lakoma, melyet a tudós báró és nemkülömben a társai tiszteletére adott Ivan Ivanovics. Ez csakugyan nem lehet más, mint az istenek lakomája.

Lakoma után, melyen nem farkodtak a pezsgőben, hiszen voltaképpen a cár őfelsége vendégei voltak a tudós urak, a báró így szolt társához:

— Most pedig munkára uraim és ne vesztegessük a drága időt. Azonnal megkezdjük tanulmányunkat. Természetesen a népet kell először megismerni. Gyereünk először a nép egyszerű gyermekeihez.

A szolgálatukra kirendelt közőket megkérdezte:

— Tudod-e, ki a legszebb nő ebben a városban?

— Tudom, nagyr — felelte a kozák. A legszebb nő a tatár medvevadász felesége. A nép csak medveölőnek nevezi a vadászt, mivel oly erős, hogy két kezével és egy szál handszárral a legvadabb bestiváival is elbánik könnyű szerrel.

— Érdekes, — mondta a báró, — tehát vezess mánunket a med-

veölő házába. Tanár ur — szolt az etnografushoz — készítse elő a fényképező készüléket.

— Csak az a baj, nagyr, — vakarta a fejét a kozák, hogy a Medveölő háza messze van és sem lovon, sem kocsin nem lehet megközelíteni, hanem gyalog szerral kell felmászni, mivelhogy amott a hegytetőn van, — mutatott a várost körülágaskodó hegyek egyikére.

— Nem baj — szolt a báró, — felmászunk gyalog.

— Még más baj is van nagyr, — bátorkodott a kozák. Nem tudom, nincs-e otthon a Medveölő.

— És ha otthon van? — kérdezte a báró.

— Akkor nem tanácsolnám az odamenést, — magyarázta a ko-

zák. A Medveölő különös fickó, ha idegen uraságok tanulmányozám! Nem ismer tréfát, ha asz-zák, (mint ok mondják) az asz-szonyáról van szó. Nem szereti! (Folytatás a 8-ik oldalon.)

A. WEISZ

jogügyi irodája jelenleg lakásán a SLOAN STREET 41 szám alatt van.

Az új Bank of Detroit Building befejeztével az iroda ebben az épületben, 7 szám alatt nyer majd elhelyezést.

Okt. 1. S. 15

THAT'S WHAT I WOULD LIKE TO HAVE!

Ez az amit én szeretnék!

Ezt mondják a gyerekek egymás között, a mikor meglátják a GEGUS TESTVÉREK VASKERESKEDÉSÉNEK izlésesen összeállított kirakatában elhelyezett gyerek automobil.

Egész napon át nézi a gyerekek serege a pompás kis automobil, a melyet pedig igen könnyen megnyerhet a saját gyereke részére bárki is, aki egy kis szorgalommal gyűjti a cashregister szelvényeket, bevásárolja most azokat a tárgyakat, a mire szüksége van és barátaival is megismerteti a szelvénygyűjtés célját és feltételeit

Az ugyanis, a ki október hó 1 és december 25 között a legtöbb cashregister szelvényt gyűjti össze, teljesen INGYEN fogja megkapni a kirakatban kiállított, 60 dollár értékű gyerek-automobil.

Kezdje meg tehát a gyűjtést azonnal

A szelvény gyűjtés október 1-én kezdődött és tart egész dec. 25-ig

ALKALMI VÉTEL

Egy gyönyörű kiviteli 5 kvartos teafozó vagy vízmelegítő alumínium üst, melynek rendes ára \$6.00, most, míg a készlet tart . . \$4.49

Gegus Testvérek

VASKERESKEDÉSE

2272 WEST JEFFERSON AVE. Telefon Cedar 1184. DETROIT, MICHIGAN.

Feltétlenül látogassa a West End Restaurantot a régi Vitéz-fele éttermet 151 WEST END AVENUE, Detroit, Mich. Izletes magyar konyha.

EMLÉKEZZEN VISSZA A NAGY FLU JÁRVÁNYRA!

Lehet, hogy az idén megint megjön!

Élet- és baleset biztosítás nélkül senki se lehet meg. — Mindenkinek szüksége van betegségy biztosításra is. Ha érdeklődik a betegségy-, élet- és balesetbiztosítás iránt, ugy keresse fel azonnal SZANISZLAY JÁNOS biztosító ügynököt, akinél szabad választása szerint annyi heti betegségyt és haláleseti biztosítást vehet, a mennyiért körülményéhez képest fizetni tud. Biztosítók 16 évtől 55 éves korig, férfit egy mint nő. A bankárok biztosítása a legjobb és legmegbízhatóbb, ezeket a kötvényeket Delray-ben csak tőlén kaphatja.

SZANISZLAY JÁNOS

Lakás: 2 FORTUNA ST. Iroda: 1590 MICHIGAN AVENUE. Telefon Walnut 3169.

Ifjítási kísérletek

Megjelent Steinaehnak nagy-dobbal hirdett könyve. De hozzátéhetjük mindjárt, a német tudományos világ nem fogadta tanait oly kitérő lelkesedéssel, mint szűkebb hazája s több szaklapban behatóan bírálta. Nem lesz talán érdektelen, ha a könyvet s bírálatot is röviden ismergetjük.

Steinaeh az első fejezetekben patkánykísérleteit tárgyalja. Patkányokat azért talált legalkalmasabbnak, mert ezek átlagosan 27-30 hónapos élettartam mellett már a 18-23 hónapban mutatnak határozott aggsági elváltozásokat. Röntgenképre vagy vasktomia-műtetre ezen jelenségek visszafelé fordították az élettartam 30 hónapra, sőt egy esetben 40 hónap terjed. Steinaeh szerint azért, mert ezek az eljárást sorozatjait a csiririgy saját szöveteit, ez által a benne foglalt mikroszkopikus finomság pubertasmirigy új fejlődésnek indul s újra tudja egyideig a fiatalosított biztosító hormonját termelni. Romeis tanár a Müncheni Mediz. Woehenschrift legutóbbi számában alapjában támadja ezt a teóriát. Tiltakozik az ellen, hogy a kérdéses szöveteit, melyek eddig Leydig-féle közbülső sejtek név alatt voltak ismertek, külön mirigynek tekintsék, a köztölt szövettani ábrákat nem tartja eléggé meggyőzőknek, kifogásolja a festési módszert s az egész kísérleti berendezést etc., de ami legjobban

gondolkodóba ejt, azt állítja, hogy az ő patkánykísérleteiben minden külön kezelés nélkül is nem ritka a 40 hónapos életkor és a 2-ik életévben is mutatkozó szaporodási képesség.

Azokban bennünket legjobban érdekelnék az emberen magán elért eredmények. Steinaeh könyvének utolsó fejezete három esetről számol be. Egy 44 éves, "korán elaggott" s egy 67 esztendősférfi szemellátható fényes javulás állott be, sulyzaporodás, életkedv visszatérése, rég elaludt ösztönök újraébredése, egy 77 éves csak szubjektív érezte az agykori nehézségeknél a esőkkelését. Szubjektív érzések nagyon ingatag bizonyítási talaj, a két pozitív esetről pedig az a baj, hogy a köztölt körtörtenet szerint a vasktomiaát közvetlenül más műtét előzte meg s ezek magukban is időzhetnek elő ilyen változásokat. Kell tehát más, gondosabban megválasztott eset eredményét bevélni, de Romeis azok elé nem tekint valami nagy reményvel. — Mert, mint nagyon helyesen kiemeli, ily kísérletek tulajdonképpen már nagyon rég megtörténtek, ha mindjárt más célzattal is. A vasktomiaát ugyanis egy időben sürin alkalmazták, még pedig főleg öreg uraknál. A tul-fengett prostatát akarták ilyen módon visszafelé fordítani, ami — mellesleg mondva — nem sikerült, úgy, hogy a műtét jóformán már elmaradt. De ha a szervezetre valami feltűnő jó hatással lett volna, az bizonyára nem maradt volna észrevétlen. Hozzátehetjük még, hogy Amerikában eugenetikai szempontból bírói ítélet megfoszthat megözölyt gonosztevőket, vagy bizonyos betegeket a potencia generanditól, mint nálunk például a polgári jogok gyakorlását. — Ilyenkor, mint legényhéb eljárást, a vasktomiaát alkalmazták s ugyanezek rég feltűnt vol-

ISMERJE ÖN A VERHOVAY SEGÉLY EGYLETET?

Ismerkedjék meg vele még ma. Hasznára lesz Önnek és családjának a szükség idején. Keresse fel a helybeli fiók tisztviselőt, vagy tagjait, ők majd részletes felvilágosítást adnak Önnek.

Ha az Ön lakóhelyén nincsen fiókja a Verhovay Segély Egyletnek, kérjen felvilágosítást a központi titkári hivataltól ezem a címen:

Secretary
VERHOVAY AID ASSOCIATION,
Hazleton, Pa.

na már, hogy ha valaki egyszerűen esodálatos módon visszafiatalodott volna.

Nagy kérdések ezek. Nemesak biológiai alapelvek esetleges megváltoztatásáról, hanem kiválóan gyakorlati érdekekről, az emberi élet ugyanis oly gyér boldogságának gyarapításáról, nemzetgazdasági értékeknek emeléséről van szó. Kólynak is mindenféle komoly ellenőrző kísérletek, nem reklám zajával, hanem a tudomány követelése esendben.

Mintán az ember élete valamivel tovább tart a patkányénál, csak hosszú évtizedek statisztikai adatai alapján lehet majd végleges véleményt mondani. — Addig is legjobb módszernek marad a racionális életmód, helyes táplálkozás, a meglévő erőket való ókszerű gazdálkodás. — Kísér kenyérbuétlen és hosszadalmas ugyan, de ily módon mégis sokaknak sikerült elérni magas kort s megtartani benne a fiatalos agilitást. Hogy azonban a külső megjelenésben is hogy lehet jó néhány esztendő eltelte után, azt a hölgyek Steinaeh professzor nélkül is tudják.

Dr. Révay J.

Istenek futása

(Folytatás a 7-ik oldalról.)

szonyát. Tavaly is majdnem baj lett belőle, a mikor egy idegen tudós ur tanulmányozni akarta. Nem is esodálom, mert könnyen veszendő portéka az olyan szép asszony — jegyezte meg a maga egyenes böleosságával a kozák.

A tudós urak kissé megszorítva néztek össze, de a báró szemében valami különös tűz támadt, (nyilván a tudomány szomjuság tüze), és inkább a tanár urak nyugtalanságára odavetette:

— Talán otthon sem lesz a Medveölő. Különben a többi ami dolgunk, te csak vezess bennünket oda — fordult a kozákhoz és egy aranyat csusztatott a markába nagyobb bátorságnak okáért.

— Igenis nagyur, emelte meg süvegét a kozák és nekivágott a hegnyek, melyen a Medveölő háza volt.

A benszülöttek megrit előbbi-tak kunyhókból és kivánsian kémlelték az istenek útját.

IV.

Ott van! jelentette a kozák, Mikor az első hegnyeregre lépett, kapaszoktak és egy fakalybára mutatott, mely körül keeskeke legelészek.

— Ki van ott? A Medveölő! — kérdezték riadtan, esodás egy értelmiséggel a báró és a többi tudósok.

— Nem — mosolygott el a vaszút a kozák — csak a feleség. A keeskeket feji éppen a szép asszony. De lehetséges, az is, hogy a Medveölő bent van a kunyhóban.

— Talán jó lenne előre elküldeni a kozákat, hogy tartson egy kis szemlét a kunyhóban és a vidéken, — vették a tudósok.

Ej, ha már itt vagyunk, urak, egy pohár friss keesketeket csak megiszunk, — mondta kedélyesen a báró. Az jót tesz majd az egészségnek, az ellen a Medveölő urak sem lesz kifogása.

— És helytén, fürgén elindult a kunyhó felé. A tudósok pedig len követtek.

Az asszony, mikor megpillantotta a jövevényeket, felugrott a keeskeje mellől és eltűnt a kunyhóban. Keresu termetének egy-elsuhanó körvonalat és egy — a keblek fölött — alabástromféhéren kivillanó darabját láthaták csak a bárók, de ez éppen elég volt a bárónak, hogy kíváncsi legyen a többire. Utána akart menni a kunyhóba, de megmondta a dolgot. Hátha csakugyan oda bent van a Medveölő, aki nem ismeri a tréfát.

Szólt a kozáknak, hogy tartson csak egy kis helyszíni szemlét a ház körül.

A kozák nagy óvatosan körülményes járta a kunyhót, majd bekukkalt az ajtón levő kis lyukon. — A Medveölő nimes itthon, de minden perében megjöhet.

Igy állván a dolog, a báró csak nem tartotta tanácsosnak, hogy bemenjen a kunyhóba s a kozák és az ajtólyuk közvetítésével tárgyalásokba becsatkozott az asszonnyal. Mikor nagy nehezen megértették vele, hogy csupán egy esupor keesketeket ajánlanak, amit esengő arannyal fognak megfizetni, megnyitott az ajtó és kilépett rajta az asszony.

Sudár, inkább leányos termetű hosszú, egy daraból szabott vászonruha — valami az ing és a kaftán között — simult. A meglehetősen lenge ruha hófehér volt és természetesen ösztönöséggel mutatta a valóban szépen felépített nemes női test vonalait.

Kezében a tejes tömlővel és a eserépusporral, mosolyogva állt.

KULACS GÁSPÁR VILLANYSZERELŐ

Jutányos árak. Jó áru. — Pontos kiszolgálás.
100 WEST END AVENUE,
Detroit, Michigan.
Villanyszerelés Detroit és környékén jótállás mellett.

Szombaton, október 15-én lesz utolsó napja

Falpapír, festék, olaj és varnis kiárusításunknak.

FRAZER-FÉLE HÁZFESTÉKEK:

Első minőségű gallonja \$2.85
Standard gallonja \$4.25
Longware padlófesték gallonja \$3.00

McNAMARA FINIS

Mae. padlóvarnis gallonja \$3.08
Mae. Coach varnis gallonja \$2.62
Spar varnis, gallonja \$2.81
Macolite (fehér zománccfesték) gallonja \$4.50
Sealerine, gallonja \$2.00
Falpapír tisztító tucetja \$1.00
Nyers lemmagolaj, gallonja \$1.55
30 százalékos árleszállítás a falpapiroknál.

The DECORATIVE SHOP

2182 WEST FORT STREET
Telefon Cedar 596.

A papirt ingyen vágjuk fel.

Ha Detroitból ki vagy be, vagy bárholva is akar kölözölni, — úgy keresse fel
GÉCZY JÁNOS
MAGYAR FUVABOSZT
35 Thaidous Ave. (Cary sarok)
Telefon: Cedar 491.W.

Tények Bizonyítják

hogy a

BOLLA és Fia

BANKÁROK

2218 W. JEFFERSON AVE.
Detroit, Mich.

a legpontosabb pénzküldés, hajójegy és közjegyzői irodája.

Az ezekhez hasonló pontos kiszolgálást biztosítjuk üzletfeleink részére az alanti ügyek bármelyikében is.

PÉNZT KÜLDÜNK jótállás és legolcsóbb árfolyam mellett bármely országba.

HAJÓJEGYET vásárolhat nálunk, saját vagy hozzátartozói részére, bármely vonalra.

AFFIDAVITET küldhet általunk hazára, ha rokonait kiakarja ide hozatni.

UTLEVELET Ön részére gyorsan megszerzünk.

LIBERTY BONDOKÉRT legmagasabb árat fizetünk.

BÁRMILY KÖZJEGYZŐI ügyet akár hazait, akár beföldit gondosan és pontosan elintézzünk.

HÁZAKAT, FARMOKAT ÉS LOKALAT veszünk és eladunk.

LANDCONTRACTOKAT veszünk és eladunk.

BOLLA és FIA, bankárok

2218 W. JEFFERSON AVE., DETROIT, MICH.

CUNARD LINE

PANNONIA

a magyarok kedvelt hajója

INDUL NOVEMBER 9-IKÉN
DUBROVNIK ÉS TRIESTBE
HARMADIK OSZTÁLY \$125.00

Háborus adó \$5.00.

Keresse fel a legközelebbi Cunard ügynökséget.

És mikor másnap távozott a dözgették ki az utcára, akik élfényes társaság a városból, a telen sívalkodás közben élfény-felölték már ügyet sem vették a kerekét hánytak és szemtelenségek az egész dologra, a nyava vígyorogva nyugtatották nosztalgias nyomorultakat sem vitték a fős közöket a báró felé. Kopokát báró elé, csak a gyerekeket külfökre kitétek tölle.

CUNARD LINE

DUPLA CSAVARU GÖZÖSE

S. S. SAXONIA

Indul: OKTÓBER 11-0 KÁN

EGYENESEN HAMBURGBA.

KABINJEGY ..... \$180.—

Háborus adó \$5.—

HARMADIK OSZTÁLY \$125.00

Háborus adó \$5.00.

Keresse fel a legközelebbi Cunard ügynökséget.

U. S. MAIL STEAMSHIP COMPANY Inc.

S. S. Susquehanna

INDUL NEW YORKBÓL EGYENESEN

BRÉMÁBA

NOVEMBER HÓ 17-ÉN.

Cabinjegy \$185 és \$210, 3-ik osztályu jegy \$120 és \$5 hadiadó.

Jelentkezzék:

45 BROADWAY, NEW YORK CITY.
VAGY A HELYI ÜGYNÖKÖKNÉL.

MAGYAR TEMETKEZÉSI VÁLLALAT ÉS KOPORSÓ RAKTÁR
Temetéseket elvállal a legfényesebbtől a legegyszerűbbig a legjutányosabb árakban

BICZÓ ÉS TÁRSA

2213 WEST JEFFERSON AVE., DETROIT, MICH.
Telefon: Cedar 175.

Dime Savings Bank

FORT ÉS GRISWOLD ST.
FÍÓKOK:

1491 Woodward Ave. Milwaukee sarok.
1306 Grand River Ave. Lawton sarok.
418 Michigan Ave. 8th Street sarok.
2221 Grand River Ave. Highfield sarok.
1475 14th Ave. Ferry Park sarok.
Broadway & Witherell Street
301 Oakland Ave. Hollbrook sarok.
1281 Harper Ave. Proutemac sarok.
Mt. Elliot és Davison.
789 Woodward Ave. Willis sarok.
1221 Jefferson Ave. Beaumont sarok.
307 Gratiot Ave. Russel sarok.

A Federal Reserve System tagja.

A FEHÉR MACSKA

Írta: Mary Robert Rinchart (2)

— Oh, az utóbbi időben annyira megváltozott; nagyon ingerlékeny volt, még velem szemben is, a eselések pedig alig bírták a bánásmódját. Csak Carterrel szemben uralkodott magán. De nem hiszem, hogy kezdetlegességnek meggyöngyülése kellene gondolni, mert ha eszembe jut, hogy milyen volt elűnésének reggelén, azt hiszem szándékosan maradt el hazulról. Nagyon rendkívüli dolgok történhettek, hogy csak egy egyszerűen elment s egészen magamra hagytott.

— Ezrint ninesenek testvérei? — Ninesenek. Azért jöttem önökhöz... E szavaknál elhallgatott.

— Kérem, mondja el, miért jött éppen hozzám? — tudakoltam kíváncsian. — Nem tudtam, kihez forduljak, — vallotta meg őszintén — tehát elővettem a telefonkönyvet, fellapoztam az "ingyvédek" jegyzékét, aztán behunytam a szemem s a könyv egyik oldalára tettem az ujjam, mikor aztán kinyitottam a szemem, az ujjam az önévére mutatott.

Azt hiszem elpirultam a szavak hallatára. De a hideg zuhany ilyösven kizajánított hüségomból s a következő pillanathoz már kacagom kellett. — Vegyük hát jó jelnek, — mondottam — s a magam részéről elfogok követni érdeklődésem minden tölem telhető. De nem vagyok detektív, s azt hiszem, jó volna szert tenniük egy titkosrendőrré.

— Jaj, kérem, csak a rendőrségtől senkit — kiáltott megrökönyödve. — Azt hiszem, rendőri segítség nélkül is elintézték. — Mindenekelőtt talán volna szives elmondani, mi minden történt atyja elűnésének napján, s ne hallgassa el kérem, a legjelentelmesebbek felső dolgát sem, mert sokszor egy szalmaszál is meghozza a mentést.

— Mindenekelőtt el kell mondanom, hogy a Monmouth Ave.-n lakunk s hogy rajtuk, kettőnkön kívül csak a eselések, nevezetesen a szakácsnő, két szobalány, kocsis és a soffér vannak a háznál. Atyám időjének nagy részét a fővárosba tölti, én pedig ez idő alatt ki szoktam hajtatni Bellwoodba, anyám testvércéhez, Moilhand Leticia és Jane kisasszonyokhoz.

Csak bőlintottam a fejemmel, mert nagyon jól ismertem a két kisasszonyt s az utóbbi években csak magának Leticia kisasszony részére négy végredeletet készítettem el. — Atyám május tizedikén elhagyta házukat s többet igazán nem tudok. Van ugyan autómobilunk, de éppen javításban volt, s atyám ennek folytán a reggeli után felállt, fejére tette a kalapját és gyalog ment el hazulról. Szemmeláthatóan hosszantotta egy levél, melyet reggeli közben olvasott el.

— Nem találhatná meg azt a levelet? — vágtam a szavába hirtelen.

— Atyám elvitte magával és nagyon is észrevettem, hogy az nap reggel rossz kedve van, — el sem bieszott tőlem. Felült egy villanyosra s azt hittem, hi valahá indul. Minthogy éjszaka kára sem jött haza, másnap reggel odamentem, de a titkárnő azt mondta, hogy nem járt a hivatalban és nimes Plattsburghban sem, mert már több ízben keresték ottan telefonon.

Meglátszott arcán, hogy nagyon is őszintén beszél, de azért éreztem, hogy valamit titkol.

— Miért nem mond meg mindent, kisasszony? — kérdeztem. Lehet, hogy éppen azt a mozzanatot hallgatja el, amely a legfontosabb.

Elpirult, aztán kinyitott egy zsebjegyzőkönyvet és átadott egy darab gozspingés papírost. Gyorsan odavetett számszavakkal ezt a számot láttam rajta: 1122.

Talán ostobának tart, hogy ilyen jelentéktelennek tetsző dolgokat mutatok önnek. Az apám elűnését követő este ideges voltam, mert minden pillanatban

vártam a visszajöttét, s élesen figyeltem, hogy nem-e hallom a lépteit odalent. Reggel három óra tályban határozottan hallani véltem, hogy valaki a hálószobám alatti szobában jár. A padlózat olyanformán ropogott, — mintha valaki óvatosan járna — keze a szobában s megkönyvebült a lelkem, mert azt hittem, hogy az apám hazjött. De aztán nem hallottam azt, hogy bezárta volna a hálószoba ajtaját, az álmom elkerült, végre felkeltem, s lementem a szobájába. A folyosóra nyíló ajtó pár centiméternyire nyitva volt, a résen benyújtottam a kezem és felesavartam a villanyt. E pillanatban az a bizonytalan érzésem volt, mintha valaki egészen közel állana hozzám, de a szoba egészen üresen volt, ugyszintén a folyosó is.

— Ez a papírdarab? — Mikor láttam, hogy a szoba üres, bementem. A papír egy gombostűvel a vákosra volt rá tűzve, ami érthetőleg, a legnagyobb mértékben meglepített. — Visszamentem a hálószobámba s felszaggattam a szobalányok közzül az egyiket, Annie-t, ki egyszerűen komorán. Fél jött, mikor Annie bejött hozzám. Lehívtam magammal az atyám szobájába s megmutattam neki a papírost. Egészen bizonyos volt bennem, hogy este ki lennek, mikor ágyat bontott, a papírdarab még nem volt ott. Eleinte azt hittem, hogy a 1122 egy telefonszám s felesgöttem azt a számot, de nem értem vele.

Nevetnem kellett és ő is mosolygott akarattalul. — Mi ketten nem vagyunk túlságosan agyfartak, Fleming kisasszony, mondottam. — De higgye el, ha nagyon komolyan tartanám a dolgot, most nem nevetnék. Nem kételkedem benne, hogy néhány nap múlva megszábadul gondjaitól. De visszatérve arra a titkoszéri 1122-re, kérdezem, felverte a eseléseket és átkutatja a házat?

— Megtettem. Annie azt mondta, hogy Carter visszatért és fel akarta kelteni atyám, de amikor ajtajára belül rajta volt a retesz, nem felelt. Annie meg én, a házban mindenütt felcsavartuk a villanyt, aztán lementünk és körülnéztünk minden egyes szobában. Minden ablak és minden ajtó zárva volt, de atyám földszinti dolgozószobájában két fiák nyitva volt, és a magam nappali dolgozószobában pedig azt a felfedezést tettem, hogy irásztalomat feltörték s hogy a háztartási pénze, amely az egyik fiókban volt, — eltűnt.

— S nem vette észre máségyebek hiányát is? — (Folytatjuk)

Dr. Herbert Havas Leo
MAGYAR FOGYVOS.
Férfiaknak és nőknek.
Hivatalos órák:
D. e. 9-11-ig, d. u. 2-3, este 6-8.

Nálam kaphat tűz, vihar és sédülés, autómobil- és hajlékszerelés, csatlóság, robbanás és ablaktábla biztosítást.
JAS. T. EAMAN & J. KESZÉY
2225 W. JEFFERSON AVENUE
DETROIT, MICH.

Balkányi
FÉNYKÉPÉSZETI
MŰTERME
2232 West Jefferson Ave., Detroit, Mich.

DR. GEO. H. MYERS
fogorvos
2263 WEST JEFFERSON AVE.
Detroit, Mich. Phone Cedar 492
Fogak plombálás, fogorvosi
támasztás és foghúzásat áron
vállal el.

Kishirdetések

A MAGYAR HIRLAP PÉLDÁNYONKÉNT A KÖVETKEZŐ HELYEKEN KAPHATÓ:

Detroitban, (Down Town)
DUNN NEWS CO., Shelby and Michigan Ave. sarkán.
METROPOLITAN NEWS CO. Woodward Ave. and Michigan Ave. sarkán.

Highland Park, Mich.
TILLEY ANTAL gyógyszerárában, 171 Viator Ave., ahol a Magyar Hirlap 1919. évi naptára is kapható.

Hamtramck, Mich.
M. A. ORMOSNÁL, 494 Davidson Road.
HIGHLAND PARK NEWS ASSOCIATION a Woodward Ave.-n a Ford gyár mellett, szemben a Manchester Ave.-val.

MUNKÁT NYER - FÉRFI

Megbízható ügynökök, akikben meg van a kellő akarat és szorgalom, nagy pénz keresnek. 2 magyar, 2 német és 2 lengyel ügynök van szükségünk. Jelentkezzen azonnal a címün: Peoples Cooperative Dev. Co., 718 Farwell Bldg. Oct. 15, 19, 22.

Olyan egyéneket keresek, a kék könyvi munkával sok pénz akarnak keresni. Most van a legjobb időny a Californiá must eladására. Jelentkezni a West End Ave.-n, a West Jefferson sarkán lehet a Bell-File Bank ház mellett levő üzletben. Oct. 8, 12, 15.

MUNKÁT NYER - NŐ

Egy asszony mosás, vasaláshoz keresték. 184 West Jefferson Ave. Oct. 15, 19.

Egy fiatal nő munkára felvételt. 215 Harrington Ave. Oct. 12, 15.

Leányt keresek általános házi munkára. Jó fizetés és jó otthon. Jelentkezni lehet a Magyar Hirlap kiadóhivatalában, 2227 West Jefferson Ave. vagy az East Kirby-n 192 sz. a. Oct. 8, 12, 15.

Béniénysogatót keresünk restauránsba, Delray Lunch Room, 2287 W. Jefferson Ave. Oct. 15, 19.

GYAKORLOTT ELARUSÍTÓKÉK felvételtnek a Delray Dry Goods Co.-nál, 2246 West Jefferson Ave. kp. Oct. 29.

MUNKÁT KERES NŐ

Fiatal ügyes leány munkát keres, esetleg gyermek mellé is elmegy. — Rose Hoek 188 Solway Oct. 15, 19.

Mosást és vasalást saját házámból elvételek. 39 Thaddeus. Oct. 12, 15.

LAKÁS KIADÓ

Butor keves lefizetéssel, könnyű törlesztés eladó és öt szobás lakás átvehető. Gáz, toilet bent, pince. 8611 White St. Földszint. Oct. 15, 19.

Egy nagy utcai szoba villany és fűtésvel, bútorokkal és finomabb férfi részére kiadó. 19 Reid Ave.

Kiadó szoba szépen burorozva. — Villany, gáz, fűtés, fűtésvel, bútorokkal. 206 Dearborn Ave. Hauser. — Feljárót a hátsó ajtó.

Magános nőnek vagy férfiaknak burorozott szoba kiadó. 243 Solway. Oct. 12, 15.

Intelligens magyar családnál egy vagy két fiatal ember részére kényelmes burorozott burorozott szoba, közel a Highland Park Ford gyárhoz, heti 5 dollárért kiadó. 141 Clements Ave. Oct. 12, 15, 17.

Munkába járó gyermektelen házaspárnak vagy magános nőnek egy szoba, konyhaszobával vagy anélkül kiadó. 257 Harrington.

TANULJON TÁNCOLNI

TREE STUDIOS tánciskolában

21 ARKADIA BUILDING, 607 WOODWARD.

Magánleckék bármely nap kaphatók délelőtt 10 óráig este 10 óráig.

Gyakorlott táncitanítók

A tanítványok részére minden este ingyenes tánc.

Az összes táncokat megtanítjuk a tanfolyam alatt.

8 egy óras lecke \$5.00.

FARMRA MAGYAR!

Jöjjen cukorrépat termelni és vegyen a mi földjeinkből! 80 AKEROS elsőosztályú fekete agyagos talajú farm, mind szántó, szép nagy gyümölcsös, 9 szobás ház, és nagy barna, egy fél mérföldre a városhoz, magyar szomszédságban, 9000 dollárért eladó. Lefizetés 3000 dollár.

100 AKEROS jó talajú föld, melyből 40 akér szántó és a többi erdő és legelő, szép új kis bungaló és istálló van rajta. Közel van a városhoz és vasúti állomáshoz. Ára 6000 dollár, megvehető 2000 dollár fizetéssel.

40 AKEROS szintén első osztályú fekete föld, szép ház és barna rajta. A városból és vasúti állomástól 1 mérföldnyire. Mind szántó, az ára 5000 dollár, lefizetés 2000 dollár.

Ezen birtokokat mind becséréljük detroiti háztól és ha a jószág és számszámok pénz nem lenne, kölcsönözünk arra pénzt is. Ezekben a birtokokon ebben az évben aköröknél 200 dollár árára répa termelt. Jöjjen tehát azonnal és foglalja le, vagy írjon bővebb felvilágosítást erre a címre:

SUGAR BEET REALTY CO.
TOJZAN ANTAL, üzletvezető.
BAY CITY, MICHIGAN.
712-10th STREET.

Butorozott szoba fűdő, villany stb. kiadó. 122 Vanderbilt. Oct. 15, 19.

7 szobás lakás, konyha, villany és gáz kiadó. Ugyanott a butor eladó. 367 Solway Ave. Oct. 15, 19.

Csinos burorozott utcai szoba, gőzfűtéssel kiadó, 2207 West Jefferson Ave. Ajtó 4. Oct. 15, 19.

2 szobás lakás, konyha, villany, gáz, stb. kiadó. 31 Herkimer. Oct. 12, 15.

6 szobás lakás, fűdő, villany, gáz, kiadó 234 Correll. Oct. 12, 15.

Butorozott szoba fűdőhasználattal, 1-2 embernek ellátással vagy a nélkül kiadó. Tudakozódní lehet Melville Ave. 24 szám alatt, Detroit, Mich. Oct. 12, 15.

Butorozott szoba kiadó 186 Vanderbilt. Oct. 12, 15.

Olcsón eladó egy gáz és szénfűtésre kombinált nagy konyhatűzhely, valamint egy keményszeses szobakályha, gyermekkosci, koffer stb. 523 Dearborn. Oct. 12, 15, 19.

HAZASSÁG

31 éves özvegy ember három gyermekkel, 26-30 év közötti leányt vagy özvegyet keres feleségül, néhány száz dollárral, mintán nekem is van 2000 dollár érvé vagyonom. Fényképes levelek te címre küldjenek: "Barbara Embur" 2227 West Jefferson Ave. Oct. 15, 19.

36 éves nőten férfi jó keresettel, 2000 dollár megtakarított pénzzel és két házhelyvel, női és edőlől óráit megismerkedni 30-35 év közötti özevegyvel. Egy gyermek nem akadály. Lehetőleg arékes levelek e címre küldjenek: Louis Süveg, 156 Junction Ave. Oct. 8, 12, 15.

ELADÓ

Egy szénfűtéses kicsi konyhatűzhely olcsón eladó. 213 Harbough. Oct. 15, 19.

20 tonna vegyes szén eladó. Simon James, B. 70 Maple Road, Dearborn, Michigan. Oct. 15, 19.

Egy most javított, jó karban levő 1920 évi modelli Maxwell special kár eladó. Ára s a fizetési feltételek megtudhatók Dégi butcherüzletben, 70 Vanderbilt Ave.

Fémszűrű acél konyhatűzhely, olcsón eladó, közel a városnak, a Tudakozódní e címen lehet: 2277 Logan Ave, közel a Lawdale-hoz. Oct. 15, 19.

BOROS HORDÓK ÉS HORDÓCSKÁK KAPHATÓK.

KRELL BROTHERS
12th és ANTONIETTE SARKÁN
Oct. 5, 8, 12, 15.

6 szobás ház 4600 dollárért eladó, 1000 dollár lefizetésre és 25 dollár haví törlesztésre. 164 Thaddeus. Oct. 12, 15.

5 szobás ház, gáz, pince, garázsral, 40x100 láb nagyságú loton, kevés lefizetéssel igen olcsón, különös okok miatt eladó. 49 Fortune. Oct. 12, 15.

Egy szép ebédli szekrény olcsón eladó. 430 Springwells Ave. Oct. 12, 15.

Közel a West Jeffersonhoz, \$50 lefizetéssel garázs lakás 1823 nagyságban, jó kuttal, csak \$1800, lefizetés \$50. Tudakozójóik e címen:

H. B. NEFF,
370 McMILLIAN AVE.
Tel. Cedar 2876-1.
Oct. 12, 15, 19, 22.

PATENTOKAT

Patentok áron eladóak, ha a MANUFACTURERS PATENT CO. 133 BROADWAY, New York, DETROITAL tagozatánál, TUDJON, ha valakinek van érdékelték tulajdonosok iránt, INYENEN Magyarországon, szomszédos országokban, POLYMER ZOLTAN, főnöknök Reg. Patent Attorney

ŐSZI VÁSÁR

Cipökből

Az őszi beálltával tanácsos a nyári cipöket menél hamarabb egy nehezebb, melegebb cipövel kicserélni.

Hogy ezen a nélkülözhetetlen vásárlásán a pénze értékét megkapja, önkénytelenül is arra kell, hogy gondoljon, hogy Delray legnagyobb magyar cipőüzletében, Föder Lipótnál vásárolja be.

Nagy raktárt tartok női meleg bélelt és egy szintűn divatos cipőkben.

Minden egyes pár gyermek iskola cipőért jótálok. Ha nem viselődött jól, ingyen pár mindenkinek.

NAGY RAKTÁRT TARTOK ÁLLANDÓAN NŐI KOMÓT CIPÖKBEN.

Föder Lipót

2296 W. Jefferson Avenue

ELADÓ

A WEST JEFFERSONON A LEGJOBB ICE CREAM, candy, szivar, dohány és játék kereskedés. Nagyon olcsó Lease van. Rent lakással együtt csak 75 dollár. Bővebbet

KARL ÉS KAR
ingatlan eladási irodájában
2193 WEST JEFFERSON AVE., DETROIT, MICH.

HIRDESSZEN A MAGYAR HIRLAPBAN

Telefon: Main 1888

S. SÜMEGI RUTTER

Amerikai törvényszékek előtt 22 évi gyakorlattal bíró magyar ügyvéd.

Iroda: HAMMOND BUILDING, 311. ajtó
DETROIT, MICH.

Fort és Griswold sarok, a City Hallal szemben.

A. KELLERMAN

fényképészeti műterme az egyedüli magyar fényképészeti Studio az East oldalon.

Hastings és Alfred sarok, Detroit, Mich.
Telefon Cadillac 1822-R.

Farmvevők figyelmébe!

Tudatjuk, hogy Tojzan Antal ur cégünket, mint magyar ügynök, már nem képviseli és nem vállalunk felelősséget az ő ténykedéséért. Összes leveleit címezze a Home Realty Co. Bay City, Michigan címre.

A legjobb cukorrépatermő farmokat árusítjuk Michiganben és könnyű feltételek mellett adjuk azt a farmot, a melyre Önnek szüksége van, állatokkal, számszámokkal, takarmánnyal vagy anélkül.

KERESÜNK egy pár megbízható és ügyes magyar ügynököt, aki bennünket ezen a területen képviselne, keressünk továbbá egy gyorsíró, aki ír és olvas magyarul és angolul.

HOME REALTY CO. 812 JEFFERSON AVENUE, BAY CITY, MICHIGAN. Hungarian Department A.

